

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulev. Regele Ferdinand 4/22-
József (őherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Let
Fél évre — — — 540 Let
Negyed évre — — — 270 Let
Havonta — — — 90 Let
Hirdetések díjszabás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Let
VASÁRNAP — — — 6 Let

Bucurestiben 50 banival több.

Pan Halipa: „Most nincs itt a sztrájkok ideje.”

Beszélgés a közmunkaügyi miniszterrel az aradi pályaudvaron. — Egymillió fontos angol kölcsön az utak rendbehozására. — „Modern államnak egyformán kell képviselnie minden polgára érdekeit.” — „Módot kell nyújtani a kisebbségeknek, hogy anyanyelvét a tanácsokban és a törvényszék előtt is használja.”

(Arad, szeptember 16.) Két napon át vendége volt Aradnak a kormány egyik igen kiváló tagja, Pan Halipa közmunkaügyi miniszter, aki a kormányban Besszarábiát képviseli. A zömök, fekete szakállas, szimpatikus megjelenésű férfi aradi tartózkodását arra használta fel, hogy az itteni utakat vizsgálja felül. Mindjárt a megérkezés után reggel megjelent az aradi államépítészeti hivatalban, ahol Bartos főmérnökkel folytatott hosszas megbeszélést. Utána autós kimerült a megyébe s felülvizsgálta az utakat, majd kíváncságra Bartos főmérnök köveket hozatott be a halmágycsucsi bányából, amelyeket a miniszter figyelmesen vizsgált felül. Pan Halipa közmunkaügyi miniszter ma délután utazott vissza Bucurestibe. Elutazása előtt a vasúti állomáson a miniszter elbeszélgetett az Aradi Közlöny munkatársával és rendkívül érdekes nyilatkozatokat tett.

Az első kérdés szokásszerűleg az aradi impressziókról iránt érdeklődött.

— Arad kulturaváros — mondta a miniszter — és itteni tartózkodásom alatt örömmel konstataáltam, hogy itt nincsenek nemzetiségi harcok s a kisebbségek békes egyetértésben élnek a románsággal. Sajnálattal vettem azonban tudomásul, hogy jelenleg sztrájk van Aradon. Beszéltem úgy a gyár vezetőivel, mint a munkásság képviselőivel és azt tapasztaltam, hogy egyik fél sem hajlandó engedményeket tenni. Elég sajnálatos ez, miután a sztrájkoknak mind két fél kárát vallja. Remélem azonban, hogy ha marosan mégis létrejön a megegyezés. Mert most nincs itt az ideje a sztrájkoknak. Intenzív munkát kell folytatni, a legvégsőig fokozni a termelést, hogy olcsó áruval lássuk el a belső fogyasztást. Nem szabad ma a nyolcórás munkaidőhöz sem ragaszkodni, mert az országnak elsőrendű érdeke a termelés fokozása. Nagyon lendítettünk az ország gazdasági érdekein, ha sikerül olcsó árut adni a polgárságnak. S mindehhez az kell, hogy a tőke és munka harmóniában éljen egymással.

— Miniszter Ur, milyen programmal valószínűleg meg a közeljövőben a közmunkaügyi részben?

— A lehető legfontosabb kérdés az ország leromlott utjainak megjavítása. Miután erre a célra nem áll rendelkezésre megfelelő belső tőke,

tárgyalásokat folytatunk külföldi cégekkel. A megegyezés már létre is jött. A londoni Stuart-cégtől egymillió fontos hitelt kapunk,

amelyből a Bucuresti—Brassó közötti 160 kilométer hosszú utat hozzuk rendbe. Tárgyalások folynak még a berlini Dickerhof és a párisi Macon-céggel. Először a nemzetközileg fontos utakat hozzuk rendbe. Ezek: Bucuresti—Brassó—Cluj—Halmi Csehszlovákia felé, Bucuresti—Craiova—Turnu Severin—Temesvár—Zsombolya Jugoszlávia felé, Bucuresti—Uasi—Cernauti—Ghica Voda Lengyelország felé, Bucuresti—Giurgiu—Constanta. A kölcsönöket oly módon kötjük meg, hogy az első öt évben nem fizetünk sem kamatot, sem annuitást. A megyei utak javítását a megyei tanácsnak kell eszközölni. Az állam erre a célra egymilliárd lejrel járul hozzá. Az egyes megyék tanácsai elhatározhatják, hogy az utjavításokat az autonóm pénztár útján, vagy saját rezsiben eszközölik.

— Valamit a készülő kisebbségi törvényről, Miniszter Ur.

— Lényegben még nem folytak tárgyalások ebben a tekintetben. Amikor egyes kisebbségi képviselők azt kívánták, hogy a közigazgatási reformot a kisebbségi törvénnyel egyidőben tárgyalják le, a kormánynak az volt az álláspontja, hogy a két kérdés teljesen füg-

getlen egymástól. Elvünk az, hogy egy modern államnak egyformán kell képviselnie minden polgára érdekeit, legyen az szellemi vagy anyagi érdek.

Meg kell engedni minden polgárának azt, hogy nyelvét és kulturáját fejlessze és saját iskoláiban nevelje a jövő generációt — mindaddig, míg az állam érdekeit nem támadják. Tiszteletben kell tartani az egyes nemzetiségek kulturáját

s módot kell adni arra, hogy a községi tanácsokban, az igazságszolgáltatásban s más helyeken — amennyiben nem bírja az állam nyelvét — anyanyelvén szólaljon fel.

Ez minden modern állam elengedhetetlen kelléke. Szerintem ezt fogja tartalmazni az új kisebbségi törvény is.

— Mikorára várhatók a községi választások?

— Októberre készek leszünk az előkészületekkel és november elején megtörténnék a választások.

— Lehetségesnek tartja Miniszter Ur a választásokon való együttműködést a kormány, párt és a magyarság között?

— Miért ne? — mondta a miniszter — ha a magyarság hajlandó magáévá tenni azt a munkaprogramot, amelyet összeállítottunk és komoly munkát kifejtteni a városok és községek fejlődése érdekében.

A Bucuresti-i vonat már indulóra készen állott s a miniszter szívélyesen elbucsuozva, felszállt kocsijába. Bucsuozól még megkérdezzük:

— Miniszter Ur nem megy szabadságra?

— Nem érek most erre rá — mondta Pan Halipa — most van a mi szezonunk a munkára és azt lehetőleg alaposan ki kell használni

Pár pillanat múlva Pan Halipa, a nemzeti-parasztpárti kormány egyik legmarkánsabb tagja Bucuresti felé robogott.

Apponyi Albert gróf felszólalt a Népszövetség mai ülésén a palesztinai kérdésben.

„Azok az államok, akik rábeszéltek az izraelitákat a kivándorlásra, most teremtsenek rendet Palesztinában.” — A horvát nemzet független államot akar alakítani.

Genéből jelentik: Ma délután ülést tartott a politikai főbizottság, amely a gyarmati ügyekkel foglalkozott. Az ülésen többek között Apponyi Albert gróf is felszólalt a palesztinai kérdésben. Kijelentette, hogy a felszólalásra az adja meg neki a jogot, hogy Magyarországon sokezer izraelita él, akik mind aggodalommal vesznek tudomást az eseményekről. De ha már megtörtént,

azoknak az államoknak, amelyeknek rábeszélésére sokezer izraelita vándorolt ki Palesztinába, becsületbeli kötelességük végetvetni és megakadályozni, hogy a jövőben hasonlók történhessenek.

Rámutat arra, hogy Palesztinában sokezer keresztény is él, akiknek biztonsága fontos kérdés. Ezenkívül keresztény kegyhelyek is vannak az országban. Ama reményének ad kifejezést, hogy Anglia erélyes rendszabályokkal teremti rendet Palesztinában.

Genéből jelentik: Ma távirat érkezett Amerikából a Népszövetség főtitkári hivatalához. A táviratot az amerikai horvátok küldötték, akik másfél millió, Amerikában lakó horvát nevében kérték a főtitkárt, jelentse be a Népszövetség közgyűlésének, hogy a népek önrendelkezési jogánál fogva a horvát nemzet független horvát államot akar alakítani.

Az aradi mérnökkongresszus a CFR.-sikasztások szigorú megtorlását követeli.

A kongresszus résztvevői kirándultak Gyorokra és Radnára, majd meglátogatták az aradi Astra-gyárat. — A mai záróülésen érdekes javaslatok hangzottak el. — „Ne vexálják a külföldi fürdővendégeket!” — Intenzív fürdőpropagandát kell kifejteni.

A mérnökkongresszus tagjai hajnalban elutaztak Csehszlovákiába.

(Arad, szeptember 15.) Vasárnap reggel nyolc órakor folytatta a mérnökkongresszus munkáját. A bizottságok ezúttal a fürdők kiaknázásának kérdését beszélték meg. Délig tartottak a meghesztések, majd meglátogatták az aradi mérnökegyesület helyiségeit. Délben a Központi vendéglőben, társasbéd volt. Délután különvilamosossal Gyorokra utaztak a kongresszisták, akiket Gold Emil, a Hegyaljai Vasút vezérigazgatója és Oberneils Károly főmérnök fogadtak. Itt megtekintették a villamosvasút villanytelepét. Innen Radnára mentek, ahol Darvas páter fogadta a templomnál a vendégeket. Pan Halipa miniszter felhasználta az alkalmat és közben átrándult Lippára. Este nyolc órakor visszajöttek Aradra.

Kilenc órakor az Astra-gyár pazar bankettet adott a vendégek tiszteletére a korsolyaegyet kioskjában. A bankett alatt az Astra-gyár zenekara szórakoztatta a közönséget. A vacsora előtt Coma Gergely dr. püspök asztali imát mondott. A felköszöntők között az első Vigyázó László vezérigazgató toasztja volt, amelyben a királyt öltette. Ezután Schap'ra Emanuel igazgató a vendéglátó Astra-gyár nevében beszélt, majd Davidescu József elnök Pan Halipát köszöntötte fel. Pan Halipa miniszter a mérnöki karra emeli poharát. Nicolau közmunkaügyi miniszteri vezértitkár Alimaneștánu mérnök (Constanta), majd Mateescu István beszédet zárták be a felköszöntők sorát. Vacsora után a vendégek táncra perdültek s a mulatság a késő hajnali órákig tartott.

Mi reggel a kongresszus résztvevői meglátogatták az Astra-gyárat, ahol Vigyázó László vezérigazgató, Schap'ra Emanuel és Petrescu Miklós igazgatók fogadták és kalauzolták őket. Utána megtartották a Kulturpalotában a kongresszus záróülését. Az ülést Davidescu elnök nyitotta meg, majd Zanescu titkár felolvasta a konkluziókat. Ezek a következők:

A kongresszus örömmel veszi tudomásul azt, hogy a CFR.-nek megfelelő autonómiát biztosítottak. Annak szilkségességét hangsúlyozta, hogy a vezetést teljesen függetlenítsék a politikától és a kormányváltozások ne idézzenek elő változásokat az igazgatóságban.

A tisztviselőknek megfelelő fizetést is kell biztosítani, hogy függetlenné tegyék őket. A leghigorubb módon kell megtorolni a visszaéléseket, hogy a külföld bizalmát megszerezzék.

Elő kell mozdítani az áruszállítást s azt olcsóbbá tenni. A vizen való szállítás szintén előmozdítandó. Az új bányatörvény tekintetében a kongresszus megelégedését fejezte ki s a törvény szigorú alkalmazását kéri. A kitermelési koncessziók ügyében szigorú felülvizsgálatot kell alkalmazni. A fürdők ügyében a kongresszus leszögezi, hogy a fürdők részére hosszú lejáratú, olcsó hitelekkel kell szerezni.

A CFR megfelelő kedvezményekkel járhat hozzá a romániai fürdők népszerűsítéséhez és intenzív propagandát kell a külföldön kifejteni ebben a tekintetben. Igen fontos, hogy a külföldi vendégeket ne vexálják sem a vám, sem pedig más hatóságok részéről.

Kedvezményes szállítást kell biztosítani az ás-

ványvizeknek is, hogy a külföldi áruval konkurrálni tudjon. Megelégedéssel veszi tudomásul a kongresszus az új komercializációs törvényt, amely megfelelő függetlenséget biztosít a városi, megyei és állami üzemeknek és lehetővé teszi azok kiaknázását. Az erdőkitermelés tekintetében arra az álláspontra helyezkedik, hogy autonóm pénztárt kell létesíteni, amely az ország összes erdeit adminisztrálja. A pénztár igazgatóságában szakértő

Uj vizsgálat Miulescu CFR.-inspektor ellen

Dima Emil temesvári vezérfelügyelőt delegálták a vizsgálat vezetésére. Megérkezett Aradra Miulescu hivatali utódja.

(Arad, szeptember 15.) Néhány nappal ezelőtt jelentette az Aradi Közlöny, hogy százötven aradi vasuti alkalmazott aláírásával fegyelmi feljelentést tettek Miulescu Gheorghe aradi CFR. inspektor, a vontatási osztály vezetője ellen, akit közben Bucurestibe helyeztek át a vontatási osztály élére. Miulescut a feljelentés különböző szabálytalanságokkal vádolja, amelyekről néhány nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk. A legsúlyosabb vádpont ellene, hogy vasuti irodahelyiségekből alakított át magának lakást és az átalakítás másfélszáz ezer lejes költségét az állammal fizettette meg. Azt is vádolják a feljelentők, hogy a tisztviselőknek nem engedte meg, hogy elutazzanak pün-

mérnökök kell, hogy helyet foglaljanak. A magánerdőket lehetőleg részvénytársaságok vegyék kezelésbe, vagy pedig szövetkezeti alapon termeljék ki azokat. Örömmel konstatálja, hogy a parlament megvalósította az új uttörvényt, olyan szelében, mint azt a mérnökök tavalyi kongresszusukon kívánták. Az utak adminisztrálására alakított autonóm-pénztárt szintén mentesíteni kell minden politikától.

A kongresszus résztvevői színi tapssal fogadták az egyes megállapításokat, majd Davidescu elnök javaslatára kimondták, hogy a jövő évi kongresszus Craiovában fog lezajlani. Az elnök zárszavai után az ülés véget ért. Ma este az aradi mérnökegyesület adott nagyszabású bankettet a vendégek tiszteletére, majd utána táncmulatság volt, amelyen megjelent Arad előkelő társasága. Reggel öt órakor utaztak el a vendégek Halimát Csehszlovákiába, ahová a kongresszus résztvevői tanulmányi kirándulásra mennek.

kösd ünnepén a gyulafehérvári egyesülés ünnepeire. A feljelentők memorandumukat átnyújtották Pop Csicsó István kamarai elnöknek is.

A vezérigazgatóság ebben az ügyben a vizsgálat vezetésével Dima Emil volt aradi subdirektort, jelenleg temesvári inspektor generált bízta meg, aki szeptember 28-án érkezik Aradra a vizsgálat lefolytatására.

Itt említjük meg, hogy Miulescu Gheorghe helyére, akit Bucurestibe helyeztek át, Hristea Horea temesvári főmérnököt az ottani bütöház volt vezetőjét nevezték ki, aki szombaton megérkezett Aradra és megkezdte hivatalának átvételét.

Felhívás a romániai magyar nőkhöz!

A kisebbségi nők központi titkársága jelentkezésre szólítja fel a magyar leányokat és asszonyokat a választói listára.

(Arad, szeptember 16.) A mai napon az alábbi felhívást adta ki a kolozsvári székhelyű Romániai Magyar Kisebbségi Nők Szövetsége:

Magyar Nőtestvéreink!

Az új közigazgatási törvény a nőknek is választójogot ad a városok és községek liget intéző bizottságok megalakulásánál. Ezentúl nekünk, asszonyoknak is kötelességeink és jogunk lesz gyermekeink, fajunk jólétéért a városok és községek vezetésénél közvetlenül befolyást gyakorolni. Minden magyar nő siessen magát a választói listába felvételre. A választói jogosultságot azon 21 évet betöltött nők kapják, kik: 1. gimnáziumi, illetve középiskolai bizonyítvánnyal, óvónői vagy tanárnői diplomával, szakiskolai képesítéssel bírnak; 2. azon nők, kik a háború alatt kitüntetések kaptak, pl. Vöröskeresztes kitüntetések; 3. azon hadiözvegyek, kik nem mentek újból férjhez; 4. állami, városi és községi hivatalokban szolgálatot teljesítő nők (közigazgatás, posta, vasút, kórház, iskola stb.); 5. a jótékony egyesületek vezetői.

Mindenki vigye magával okmányait, amivel választói jogosultságát igazolja és pedig: a) a gimnázium, illetve reáliskola 4-ik osztályról szóló bizonyítványát; b) óvónői, tanítónői, tanári, felső kereskedelmi és keresk. tanfolyami bizonyítványát, illetve diplomáját; c) bel- és külföldi szakiskolai bizonyítványát vagy diplomáját (ipariskola, bábaképző, háztartási iskola, szabászat) szak-

iskola, képzőművészeti főiskola, fogtechnika); 2. hadi kitüntetési okmányt; 3. hadiözvegyek nyugdíjkonvecskéjük; 4. a 4. pontban említettek a szolgálati bizonyítványaik; 5. a jogi személyiséggel bíró jótékony egyesületek elnökségének tagjai pedig a közgyűlés jegyzőkönyvének hiteles másolatát, mely az elnökséget megválasztotta.

A választási törvény 377. szakasza szerint nem választhatók azon személyek, kik közigazgatási hatóságokkal szerződési alapon, közvetve vagy közvetlenül üzleti összeköttetésben állnak, továbbá állami és megyei, városi és községi hivatalnoknők, valamint szeszes italok kimérésével foglalkozó nők; kivételt képeznek a kórházi orvosnők, tanárnők, tanítónők.

Aki a választói névjegyzékbe való felvételre írásban kéri, az csatolja okmányának hiteles másolatát.

Mindenemű felvilágosítással készséggel szolgál a Romániai Magyar Kisebbségi Nők Központi Titkársága.

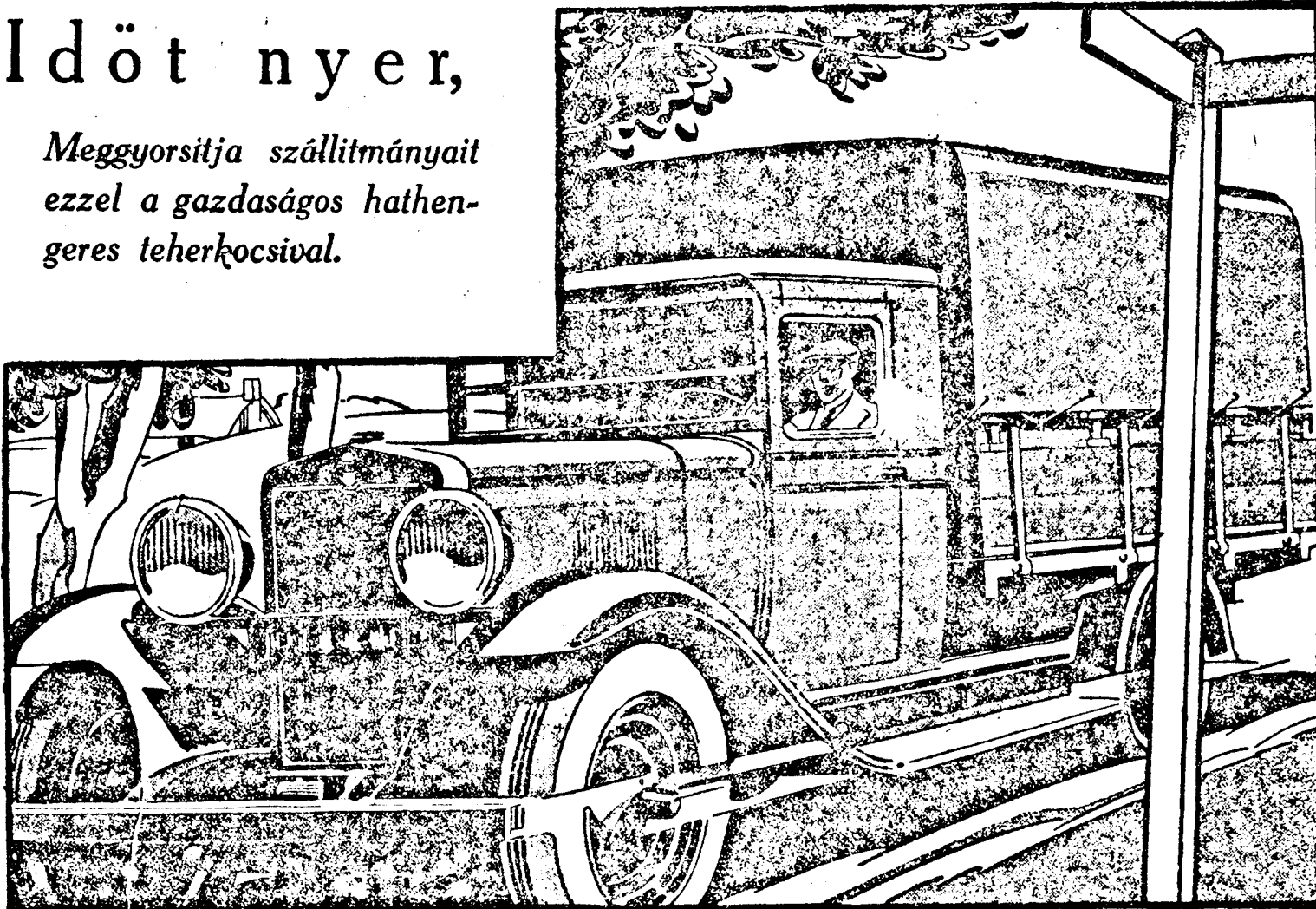
Báró Huszár Pálné s. k.
Gróf Bethlen Györgyné s. k.
Dr. Mikó Lőrincné s. k.
Báró Mannsberg Margit s. k.

Aradon szeptember 20-ikáig lehet jelentkezni s azok a nők, akiket nem vesznek fel a listába — akár azért, mert nem szerepel az illetőségi listában, akár azért, mert négy polgári iskolába rendelkeznek — október 15-ig benyújthatják felbezárásukat. Minden arra jogosult magyar nő jelentkezzen, mert ezzel csak erősíti a közö ma-gyarság táborát!

Gyermekhintőporban ne válogassál, **Höfer** az igazi!

Időt nyer,

*Meggyorsítja szállítmányait
ezzel a gazdaságos hathen-
geres teherkocsival.*

NAGY azoknak a kereskedelmi vállalatoknak a száma, amelyek fejlődése nagyrészt az autószállítástól függ. Nyilvánvaló, hogy a nagy áruházak, fűszerkereskedések, szénkereskedések ha teherautójuk van, könnyebben terjeszthetik ki tevékenységüket szélesebb körre, mint versenytársaik, akik az özönvizelőtti lófogatu szállítás mellett tartanak ki,

A Chevrolet teherautó a teherautók között az első helyet foglalja el, mert megbízható és gazdaságos szállítást biztosít.

Mint a General Motors gyártmánya, ez a teherkocsi élvezte a világ legnagyobb autógyártóvállalata minden összehasonlíthatatlan előnyét. A General Motors kísérleti telepén e híres teherkocsi minden modelljét mindenféle uton és a legkülönbözőbb terheléssel próbálták ki, mi-

által a mérnökök a kocsik különböző alkatrészeit annyira tökéletesítették, hogy sikerült a minimumra redukált benzinfogyasztást elérniük.

*Ez a teherkocsi most az új hathengeres
Chevrolet-motorral van felszerelve*

Még erőteljesebb, még szilárdabb, mint híres elődje, az 1928-as modell!

Legkönnyebben úgy adhat számot a teherkocsi által az Ön üzlete számára nyújtotta előnyökről, ha kipróbálja üzletének megfelelő formában. A Chevrolet-bizományos szives örömet áll rendelkezésére próbautra, amely bebizonyíthatja Önnek, milyen gazdaságos az autószállítás ezzel a teherkocsival.

CHEVROLET TEHERKOCISI

CHEVROLET - PONTIAC - OLDSMOBILE - OAKLAND - VAUXHAL - BUICK - MARQUETTE
LA SALLE - CADILLAC - CHEVROLET TEHERKOCSEK - G.M.C. TEHERKOCSEK - FISHER KAROSSZÉRIÁK

A G E N E R A L M O T O R S G Y Á R T M Á N Y A I

Torradalmi jellegű zavargások Brádon.

A környező falvak népét Brádra esdítették, hogy a község várossá való emelése ellen tiltakozzanak. — A tömeg meg akarta ostromolni a rendőrség épületét. — A rendőrök szorongatott helyzetükben többször sortűzet adtak le a tömeg feje fölé.

— Felfüggesztették Brád község interimár bizottságát. —

(Az Aradi Közlöny brádi tudósítójától.) Tumuluzus jelenetek színhelye volt szombaton Brád városa és csak az ottani rendőrfőnök nyugodt és tapintatos fellépésének köszönhető, hogy e sorok nem számolnak be véres eseményekről és emberáldozatokról. A csaknem lázadás jellegével bíró tömegmegmozdulásra érdekes agitáció szolgáltatott okot.

A új közigazgatási törvény rendelkezése szerint — mint ismeretes — a nagyközségek és városok szabadon dönthetnek szavazás útján közigazgatási hovatartozásuk és közigazgatási berendezésük felett. Egy 1927. évi egyszakos törvény Brád rendezett tanácsú várossá való emelését rendelte el. Azóta

bizonyos felelőtlen elemek agitációs munkája arra törekszik, hogy Brád közigazgatásilag ismét faluvá süllyesztessék vissza.

Szombaton ez az agitáció nagy népgyűlésben kulminált, amit a brádi interimár bizottság elnöke hívott egybe, aki egyébként a környező falvak jegyzője is. A falvak lakossága hatalmas tömegekben vonult be Brádra szombaton és izgatott hangú gyűlés keretében

az interimár bizottságot elnök javaslatára kikiáltotta, hogy Brád ismét község kíván lenni.

A határozat ellen a város intelligensebb elemei protestáltak, ami nagy elégedetlenséget váltott ki az agitátoroktól felizgatott tömegekből. Több szónok gyűjtő beszédet tartott, a melyekben azt állították, hogy

az uralom lakosság a rendőrség segítségével akarja megsemmisíteni a nép szabad akaratának megnyilvánulását.

A szónokiak hatása alatt felbőszült tömeg erre a brádi rendőrség épülete elé vonult, közporral árasztotta azt el és formális ostrom alá fogta.

A botokkal felfegyverzett parasztság be akart vonulni a rendőrség épületébe, hogy a rendőröket lefegyverezze.

A rendőrök hiába akarták szép szóval felosztatni a renitens tömeget, békés magatartásuk csak olaj volt a tüzre.

Mikor a rendőrfőnök látta a szorongatott helyzetet, sortűzet vezényelt. A levegőbe leaótot szalvák aztán megtették hatásukat és a tömeg lieden rebbent szét.

A rendőrfőnök higgadt és nyugodt magatartásának köszönhető, hogy a tumultuzus jelenet sebesülés nélkül ért véget.

Ertesítés!

Megnyílt BUCUREȘTIBEN a főváros központjában

"HOTEL VENETIA"

Str. Pictor Grigorescu 19. szám (a Királyi palota mögött). Bejárat a Calea Victoriei. — 100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg és meleg víz, lift, fürdő és telefon a t. vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel: „VENETIA SZALLODA” vezetősége Moisescu, tulajdonos.

A dévai prefektúra és az ügyészség nyomában vizsgálatot indítottak és ennek eredményeképp ma

felfüggesztették Brád város interimár-bizottságát.

A vizsgálat még folyik és annak eredménye elé nagy várakozással tekint a hunyadmegyei városka lakossága.

Brádi tudósítónk későbbi telefonjelentése arról számol be, hogy az akció, melynek személyi indokai is vannak, nagy felháborodást

Szórják a pénzt a népszövetségi delegátusok Genfben.

Amikor a délamerikai nábob rendelt, a soffőröknek sem megy rosszul.

— Az Aradi Közlöny Genfben küldött munkatársától. —

(Genf, szept. 16.) A Népszövetség kiküldöttjei nem tekinthetők szenteknek. Legalább is vannak közöttük olyanok, akik nem igyekeznek előljárni a jó példákkal, sőt egyes esetekben egyenesen kihívóan viselkednek a nyilvános helyeken, ahol pedig nagyon is szemügyre veszik minden egyes cselekedetüket.

Ime egy középamerikai nábob portréja. Apró, kurta, pocakos, kékesfekete emberke, aki nem tudom pontosan hány száz millió aranykészpénz felett rendelkezik s akinek költekező életmódja valóságos felháborodást kelt Genfben.

Az elmúlt este együtt ültünk egy nagy hosszú asztalnál valamelyik középrangu kávéház terraszán. A küldött ur szomjas volt s italt rendelt.

— Egy grenadint! — kiáltja harsogó hangon a pincér felé.

Ez a grenadin gránátalma szörp lenne, ha nem készülné különféle vegyi anyagokból. Nos, ez ur gránátalma szörpöt kért.

A pincér a legteljesebb természetességgel szolgálja fel a kárminvörös frissítőt. Melléje egy hatalmas szódavizesüveget, apróra tört jégot.

— Tessék parancsolni!

A nábob végignéz a sok kelléken s egyre vesztjósióbb tekintettel kiált a jámbor pincérre:

— Mi ez?

És legurítja az asztalról a hatalmas szódavizes üveget. És mintha mi sem történt volna, a legtermészetesebb módon kéri a pincértől:

— Egy üveg Vichy-t.

A pincér néz, huzogatja az asztalkendő sarkait, pirul, sápad, habozik, végre kinyögi:

— De uram, ön grenadint rendelt, azt pedig nem isszák ásványvízzel.

— Bontsa fel az üveget és menjen az ördögbe.

PERZSASZÖNYEGEK

Dr. GROSZMAN ALFRÉDNÉ
szőnyegszövő műhelye Arad, Str. Moise Nicoara No 17.
Elismert legjobb minőség. Versenyképes árak. Kelet!
szőnyegek szakzerű javítása. 2008

keltett Brád lakosságának széles rétegeiben. Semmi ok sincs ugyanis arra, hogy Brádot ismét községgé degradálják. Ezt a hunyadmegyei várost minden arra predesztinálja, hogy tovább fejlődjék. Nyolc osztályos gimnáziuma, óvónőképzője, villanyvilágítása, bírósága, kórháza van a gondosan rendbentartott városkának, ahol Erdély legnagyobb dió- és cukkapiaca foglal helyet. Azonkívül pedig híres aranybányája és szép környéke odacsallja a külföldi turistákat. Mindezzel szemben megdől az az érvelés, hogy a lakosság képtelen a városi jelleggel járó adóterhet elviselni. A helyzet ugyanis az, hogy Brád már két év óta rendezett tanácsú város, amiből a város polgárságának csak haszna van, nem pedig kára.

A pincér nem ment messzire, hanem egy sarokból nézte, amint a nábob szomorú arccal vágva szűrösölgeti az italt. Mert sós volt, nagyon sós az a Vichy, amely sehogy sem paszszolt az élmélygösen édes grenadinhoz.

Letett az asztalra egy ötfrankost és szót.

A cseh összesen 1 frank 35 centim volt.

Jó dolguk van itt a soffőröknek.

Bérbeadják autójukat egész napon s ők maguk vezetik benne a vendéget s mialatt a vendég ei van foglalva, más vendéget cipelnék végig a városon, persze külön fizetősérf. Egy ilyen autó napibére átlag 150 frank. A soffőr emellett külön díjat kap. Külön fizetett a benzint, a rossz kerékburkolatokat felcseréli ujjal s mindezt a kliens pénzén. S mikor benyújtja a zsiros számlát, mely lejbe átszámítva százezrekre rug, még vastag borraivalót is kap hozzá.

Egy diplomáival történt meg a következő dolog.

Bérbevett egy autót. Szép, elegáns kocsi, amelyet nem régen hozott rendbe gazdája, de amely csak olyan mutatós masina volt. Bajosan lehetett volna vele megtenni további ezer kilométert. A vendég 11 napig birtokolta a gépet. Tehát tizenegyszer 150 frank. Tizenegy napot fizet a soffőrnek napi tíz frankjával, plus tizenöt frank napi költőpénzt, plus a benzint, plus két új kerékburkolat, plus egy-két javítás. A soffőr nem merte megmutatni a számlát. De végül is kénytelen volt azt átnyújtani, mivel a vendég sietett.

A következő pillanatban már át is nyújtotta neki a diplomata titkárja a hatalmas összeget s hozzá még a zsiros borraivalót s a végén a soffőr így kiáltott fel:

— Most aztán tessék megtartani a gépet.

Doktor Stervius.

A világhírű vilnai zaidó színtársulat

néhány nap múlva kezdi meg

aradi vendégjátékát.

Jegyek hétfőtől a színházi pénztárnál.

Rendben folyt le az aradi rokkantkongresszus

Az aradi hatóságok vezetői nem jelentek meg a gyűlésen. — A szónokok heves beszédekben követelték a rokkantügy rendezését. — A határozati javaslat új törvényt sürget, amely orvosolja a rokkantak sérelmeit.

Ioanitescu államtitkár táviratilag üdvözölte a kongresszust.

(Arad, szept. 16.) Vasárnap délelőtt tíz órára megrázóan szomorú társaság gyűlt össze az aradi nyári színház helyiségében. A világhíres tragédia megtört áldozatai, sánták, bénák, vakok vánszorogtak be a terembe, ahol a munkók és falábak alatt egyhanguan koppant a deszkapadló. A betiltott és váratlanul engedélyezett rokkantkongresszusra az ország minden részéből érkeztek delegáltak. Nagyrésztük a szenvedésektől, nyomortól megkínzott fáradt emberek, akik eljöttek Aradra, mert remélik, hogy ez a kongresszus a törvényekbe lefektetett jogukat érvényesíteni fogja. Bucurestből megérkezett Savoianu ezredes, a rokkantegyesület elnöke, aki a rokkantak vezetője a színpadon helyezkedett el. A terem megtelt és a legnagyobb csöndben Martin János, a kongresszus megszervezője emelkedett szólásra.

Üdvözölte a megjelenteket. Rámutatott azokra a nehézségekre, amelyekkel meg kell küzdeni, hogy a kongresszust megtartassák és azokra az okokra, amelyek megakadályozták, hogy a kongresszuson az egész Románia képviseltesse magát. Megrázó szavakkal ismertette a rokkantak helyzetét és azt a hiábavaló küzdelmet, amelyet eddig a jogukért vívtak. A nagyhatású beszéd után Savu Constantin emelkedett szólásra és felélevenítté azokat a szenvedéseket, amelyeket a jelenlévő rokkantak végigéltek. Utána Savoianu ezredes beszélt:

— Ha zárva találtam volna ennek a teremnek az ajtaját, akkor is eljöttünk volna, hogy ha kell, a szabad ég alatt is megtartsuk kongresszusunkat, amelyhez jogunk van és ezt a jogot nem veheti el tőlünk senki. Megállapítatom, hogy a határszéleken nagyon sok igaztalanságot tapasztalhatunk.

Elmondja továbbá, hogy Arad hatóságait meghívták erre a kongresszusra, hogy lássák meg a hivatalok vezetői, hogy a rokkantak csupán jogukért küzdenek. A hatóságok nem jöttek el. Ugy látszik nem érdeklik őket azok, akik értük szenvedtek. Ismerteti a rokkanttörvényeket, amelyek jogokat adnak a rokkantaknak és ráter a „kétszínű” rendelkezésekre, amelyek elveszik ezeket a jogokat. Rengeteg igazságtalanság történt a rokkantakkal és csodálatos az a türelem, amellyel ezeket az igazságtalanságokat fogadják.

Törvény szerint föld jár a rokkantaknak — mondotta — de nem kaptak, azzal az indoklással, hogy a rokkantak úgy sem tudják azt megművelni.

Javasolja, hogy minden helységben községtanácsok alakuljanak, amelyek a rokkantak sérelmeit állandóan felszínen tartják és ajánlják illetékes helyekre.

Követeli, hogy a csatolt területek rokkantjai ugyanolyan elbánásban részesüljenek, mint a regátiak.

Végül hálás köszönetet mond az aradi sajtónak, amely támogatta a rokkantak igazságos ügyeit. Beszédét azzal fejezte be, hogy az aradi rokkantak vezetői kérték a hatóságokat, hogy a kongresszusra megérkezett rokkantakat fogadják és legalább szerény ebédet adjanak nekik. De ezt a kérést sem teljesítették.

Molnár Ferenc aradi hadirokkant szólalt fel és adatokkal bizonyította, hogy nyolcvan százalékos rokkantak 60—80 lej nyugdíjat kapnak havonta. Rámutatott arra, hogy ez a szervezet az, amely a rokkantak érdekeit képviseli. Az ugynevezett hivatalos szervezet csak reklámmal dolgozik, de a rokkantakért semmit sem tesz.

— Mostohán bánnak velünk — mondotta — mi csak kenyeret kérünk és botot kapunk. Ezután ismét Savoianu ezredes szólalt fel és bejelentette, hogy Madár József husz rokkant

katat megvendégel, valamint az aradi hentesektől és pékektől kenyeret és hentesárut szedtek össze, hogy a kongresszusra megérkezettek ebédet kapjanak. Martin János felolvassa a határozati javaslatot, amely a következőket tartalmazza:

„Az erdélyi és bánági hadirokkantak, hadiárva és özvegyek kongresszusa követeli a hadirokkant törvény igazságos alkalmazását. Sürgős törvényt kér, amely rendezi a rokkantak nyugdíját és amelyet egyenesen alkalmaznak az egész országban. Az altiszti nyugdíjak felemelését és követelik, hogy a nyugdíjintézmények adminisztrációja ugyanaz legyen a csatolt területeken, mint a regátban. Az italmérések és egyéb ergedélyek kiadásánál a hadirokkantakat részesítsék előnyben. Építési hitelt kérnek és egy speciális műveltség-műhely berendezését, amely ellátja a rokkantakat a szükséges műveltségűekkel. Helyet kérnek a községi és megyei tanácsokban és követelik az IOV. törvény sürgős módosítását. Végül a hadiárva kárpótlásáról szóló törvény életbe léptetését kérik.”

A határozati javaslatot, amelyet Martin János olvasott fel, a legnagyobb lelkesedéssel

Váratlanul francia csapatok vonultak a kiűritett Rajna-vidékre.

Az angol sajtó élesen elítéli a franciák megieps lépését. — A megszálló csapatok ambicionálják, hogy francia neveket irjanak a wiesbadeni uccák fölé.

Londonból jelentik: Tegnap érkezett meg a Victoria pályaudvarra a Wiesbadenből kivonult angol csapatok első különítménye, amely 30 főből állott. A csapatok megérkezését az angol sajtó élénken kommentálta és megállapítja, hogy az angol katonák korrekt és ur módon viselkedtek a megszállott területeken is.

A sajtó sajnálatának ad kifejezést arról, hogy

az eltávozott angolok helyébe franciák jönnek a rajnai területre, ami nagy megütközést és megdöbbenést keletkezett Németországban.

Udrzal cseh miniszterelnök lemondott a hadügyi tárcáról

Valószínűnek tartják, hogy az eddig helyettesítő elnök véglegesen megmarad a kormány élén. Hivatalnokkormány kerül Csehszlovákia élére.

Prágából jelentik: Udrzal miniszterelnök a minisztertanácsban bejelentette, hogy visszaadja hadügyminiszteri megbízatását. Lépését azzal okolja meg, hogy nem képes nagy eloglaltsága miatt ellátni a hadügyminiszteri teendőket.

Beavatott körök szerint a miniszterelnök eme lépésének az az oka, hogy eddig csupán helyettes miniszterelnök volt, de most már bizonyos, hogy Svehla miniszterelnök nem foglalja el hivatalát. A hadügyminiszteri tárcával egy agrárpolitikust bízhatnak meg.

mert a németek erre nem voltak elkészülve.

Londonból jelentik: A francia csapatok bevonulását Wiesbadenbe, elítélőleg kommentálják a londoni lapok. Igazat adnak a német lapoknak, amelyek fel vannak háborodva a miatt, hogy a kivonult angol csapatok helyébe franciák mentek a városba. A Daily Express vezetőhelyen foglalkozik a kérdéssel és kifejti, hogy

a franciáknak ugylátszik nincs más ambíciója, minthogy francia neveket irjanak az uccák fölé.

Mert a megszállásnak semmiféle stratégiai jelentősége és célja nincsen.

VÁROSI MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZAK MŰSORA

„CENTRAL” mozgóban Str. Russu Sorianu, volt Aulich L. ucca

Ma, kedden d. u. 5, 7 és 9 órakor

RIFF és RAFF mint lég-hajósok.

Kétórás szüntelen kacagás.

Főszerepben: Amerika Patt és Patachonia Wallace Beery és Raymond Hotton.

„ELIT” városligeti mozgóban

Alvilág.

Egy nagyváros éjszakai élete.

Főszerepben: Clive Brook, Evelyn Brent, George Bankrott.

SZÖRMEBUNDÁK legjobbak és legolcsóbbak HOFFER PONGRAC

képesített szücs mesternél
BUDAPEST, IV. Eskü-ut 6. szám (Klotild-palota)
Erdélybe szállított számos bundáim igazolják megbízhatóságomat.
Ugyeljünk a címre!

fogadta el a kongresszus. Ezután elhatározták, hogy táviratilag üdvözlik a régenstanácsot és a jóindulatu támogatását kérik. A kongresszus befejezésével Savoianu ezredes köszönetet mondott a rendezőségnek, amely a legnehezebb akadályok leküzdése árán is megszervezte ezt a kongresszust. Néhány hatásos befejező mondat után, a nagy izgalommal várt kongresszus véget ért.

Az aradi rokkantkongresszusra Ioanitescu államtitkár a következő táviratot küldte:

„Végtelenül sajnálom, hogy személyes részvételemmel nem tehelhetek hívásukra. Szíveskedjenek tudomásul venni, hogy a kormány különös gondja van arra, hogy a rokkantak, hadiözvegyek és árva érvényesíthessék jogukat. Csupán a jelenlegi gazdasági krízis miatt nem tudta a kormány ezideig sérelmeiket orvosolni. A kormány nevében ígérem azonban, hogy a rokkantak kívánságait minél előbb teljesítjük. Ioanitescu belügyi államtitkár.”

A táviratra Martin János, a kongresszus szervezője táviratilag a következőket válaszolta:

„A kongresszus köszönettel vette tudomásul mindazokat, amiket a kormány nevében táviratba foglalt és biztosított. A kongresszus elnöke nevében, Martin János rokkant főhadnagy.”

Capablanca győzött a budapesti sakkversenyen

Valamennyi magyar versenyző díjat nyert. — Második: Rubinstein, harmadik: Thomas és Vajda, negyedik: a magyar Steiner.

Budapestről jelentik: Ma befejeződött a nemzetközi sakkverseny a következő eredménnyel: Capablanca 10 és fél, Rubinstein 9 és fél, Tartakower 8, Thomas, Vajda 7 és fél, Steiner 7, Colle, Havasi 6 és fél. Ezek a versenyzők díjat kaptak. Przepiorka 6, Canal, Monticelli 5 és fél, Van den Bosch 4 és fél, Brinkmann 4, Prokesch 2 és fél.

Ezek a játékosok csupán játékmegtérítésben részesültek.

Ma délután szétosztották a sakkverseny győzteseinek között a díjakat. Capablanca 1500 pengőt, Rubinstein 1200 pengőt, Tartakower 900 pengőt, Thomas 700 pengőt, Vajda 600 pengőt, Steiner 400 pengőt, Colle és Havasi 300 pengőt kapott.

Értsük meg egymás szavát

Bátorhangú cikk jelent meg a budapesti sajtóban a román-magyar barátságról. — Szabó László dr. kritikája a kritikusokról, akik nem jöttek el a romániai kongresszusra. — Sinaiában ma megkezdődött a műbírálok nemzetközi kongresszusa.

A magyarországi újságírásban egészen érdekes az a hang, amelyet most Szabó László dr., a „Pesti Napló“ főmunkatársa ütött meg lapjában. A híres „csillagos cikkek“ írója a lap vasárnapi számában véleményt mond arról az aktuális problémáról, amelyet a kritikusok Sinaiában ma megnyitott nemzetközi kongresszusa vetett fel. A kongresszust rendező román újságírók ugyanis meghívták magyarországi kollegáikat is. A magyar kritikusok azonban úgy határoztak, hogy nem vesznek részt a romániai kongresszuson. Ebből az alkalomból Szabó László dr. a szokásos * jelzéssel „Kritikusok — kritika nélkül“ cím alatt feltűnést keltő cikket írt, amelyből alább közöljük a következő részleteket:

Kritikusok — kritika nélkül

Kritika nélkül jártak el a kritikus urak, mikor nem mentek el a bucaresti-i nemzetközi kongresszusra — és ezért nem kerülhetik el az én kritikámat. Ugy fogom fel a dolgot, hogy a kritikusok elsősorban újságírók. Ha a kritikusnak nincsen újságja, melyben a kritikáját közzéteheti, megsűtheti a kritikáját. Az újságíró pedig, ha valóban újságíró, nem jogosult „haragszom rád“-ot játszani, mikor Bucarestben valami érdekes dolog történik és arról írni lehet.

A hiénáknál kevesebbre becsülöm azokat a tulzó sovíniszta írókat és politikusokat, akik a szerencsétlen Magyarország hullájából élnek. A haza fájdalomából pénzt, keresetet csinálni piszkos dolog és folyton csak azon rágódnak, hogy „gyűlöljük egymást“, a magyarságra nézve ártalmas dolog. A magyar állam követeket küld a szomszéd államokba, „barátsági“ és kereskedelmi szerződést köt velük, árukat csereberél velük — ha ily előzmények után a kritikus urak nem akarnak érintkezni Romániával, nem nagyon komoly az eljárásuk. Az érintkezést igen is fel kell venni, s az érintkezésben a mi kulturális értékeinket érvényesíteni kell.

Sokat hibáztunk a szomszédainkkal szemben és megbocsáthatatlan bűnt követünk el a magyarság ellen, amikor semmit sem tettünk abban az irányban, hogy barátainká tegyük hazai nemzetiségeinket és a szomszéd államokat.

Tisztességes ember, ha mást kritizál, először magával vet számot. Habozás nélkül elmondom a nagy nyilvánosság előtt a mea culpa-t: hosszú újságírói pályámon sohasem jutott eszembe, hogy ellátogassak Bucarestbe és megismerkedjem Romániával és a román néppel. Minden országnak, minden népnek vannak erői és érdemei: Romániának is van kulturája, irodalma, művészete — és én ebből nem ismerem semmit! Sajnálhatom ezt és megvallom, hogy sajnálom is. Semmit abból, ami a magyar és román nemzet között egymásnak a megbecsülését elősegítene — én nem tudok.

Mi, magyar újságírók sohasem mentünk

Bucarestbe, s a román újságírókat sohasem hívtuk Budapestre. Miután a mi kulturánk volt a régiebb és erősebb: a kezdeményezés joga és kötelezettsége mienk volt.

Mi van lefordítva a román irodalom termékeiből magyar nyelvre? Nagyon kevés. Mi van lefordítva a magyar irodalom termékeiből román nyelvre? sokkal több. Ebben a vonatkozásban a fölény — Romániáé.

Allíthatom, hogy a magyar-román viszony a háború előtt egészen más lett volna, ha mi, magyar újságírók helyesebben fogtuk volna fel feladatunkat.

Sokat vétkeszték a politikusok és a diplomaták a Kárpátokon innen és túl, de mi képesek letünk volna a túlzásokat letompítani, s a szenvedélyek fellebbonását megakadályozni. Nem tettük, mert nem voltunk tisztában azzal, hogy milyen nagyok és milyen fontosak a feladataink ezen a téren.

Hogy a viszonyok hova fejlődtek — tudjuk mindnyájan. Nem volt még a világon két nép, mely között a viszony jobban elmérgesedett volna, mint köztünk és a románok közt. Eszembe sincs, hogy én ebben a kérdésben külön álláspontot foglaljak el; természetes, hogy mindenben együtt érzek a magyarsággal. De gondolkodó ember vagyok és így tudom, hogy az, hogy egyikünk a másikat felhalja, egyikünknek sem fog sikerülni. Ha pedig mind a ketten létezni fogunk egymás mellett, akkor ki kell találni a módját annak, hogy megférjünk egymással.

Ehhez az az első lépés, hogy megismerjük egymást, ez pedig másként nem lehetséges, mint, hogy érintkezzünk egymással.

A többitől azután majd akkor beszéljünk, mikor már tisztábban látjuk a helyzetet.

A mai helyzetben józanságot prédikálni és ajánlani, fölülte népszerűtlen dolog. De a becsültes újságíróknak feladata vállalni és propagálni olyan ideákat is, amelyek népszerűtlenek, sőt talán gyűlöletesek. A papnak sem az a feladata, hogy azt prédikálja, ami a népnek legjobban tetszik, hanem köteles arra buzdítani, ami népre nézve üdvös, noha teljesítése nagyon nehéz és sok önmegtartóztatást kíván.

Ez az eszmemenet támasztja alá azt a véleményemet, hogy

a magyar kritikusok kritika nélkül cselekedtek, mikor a bucaresti-i kongresszusra nem mentek el.

És miután mindig igyekeztem azon, hogy elveimnek a következményeit levonjam: törekedni fogok műveltségemnek egy nagy hiányát pótolni, s a szomszéd államok kulturáját lehetőleg a helyszínen megismerni. Hiszem, hogy kartársaim között lesznek a Kárpátokon innen és túl, kik példámat követni fogják.

A cikk bátor és józan hangja nagy feltű-

nést keltett Budapest politikai és sajtókörében.

Sinaiban megnyitott a kongresszus.

Bucarestből jelentik: Ma nyitott meg Sinaiában a szimfóni és zenekritikusok nemzetközi kongresszusa, amelyen a diplomáciai kar, a hatóságok, valamint a művészeti és irodalmi körök képviselői is megjelentek. A megnyitó beszédet Saichuc Saveanu helyettes művészeti miniszter tartotta, majd a külföldi delegátusok beszéltek. Egy órákor a miniszter a Palace szálló nagytermében bankettet adott a vendégek tiszteletére.

A kongresszus első ülését délután három órákor tartották, majd Márta királyné fogadta kihallgatáson a Peles-kastélyban a külföldi delegátusokat, akik szordán érkeznek Bucarestbe.

Tanszerek, füzetek, bőr, vászon isk.-
és akatáskák legújtanosabban
Kerpelnél.

Javult a tűzbiztonság Aradmegyében

Ah! nem akarnak tűzoltóságot szervezni. — A közigazgatási reform és a tűzoltók. — Aradváros és Aradmegye Tűzoltószövetségének közgyűlése.

(Arad, szeptember 15.) Aradváros és Aradmegye Tűzoltó Szövetsége vasárnap délelőtt tartotta meg a városi tűzoltólaktanyában évi rendes közgyűlést, melyen a vármegye minden tűzoltótestülete képviselve volt. A szövetség elnöke: dr. Lázár Ágoston alispán távol lévén, a gyűlést Suciu Traian főszolgabíró vezette.

Az elnök felkérésére: Záray Jenő megyei tűzrendészeti felügyelő részletesen beszámolt Aradmegye tűzrendészeti állapotáról, amely sokkal örvedetesebb, mint amilyen a közelmúltban volt. Az 1928. évről összeállított tűzstatisztika szerint a megye területén 50 tüzeset fordult elő, a legnagyobb tüzek Pankotán adódtak elő, de — sajnos — a tetteseket kinyomozni nem lehetett. A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy a megye 32 községében szerveztek már önkéntes tűzoltó testületet s valamennyi jól szervezett és kiképzett. Nagy meglepetést keltett a tény, hogy Rovinen (Magyarpécskán) Buteniben (Buttyinban) és Cermein (Csermön) sehogysem akarnak tűzoltókart létesíteni. Pécskán öt rendőr látja el a tűzoltói teendőket, dacára, hogy motoros fecskendővel bírnak, míg Nadlacon (Nagylakon) egy kisebb incidensből kifolyólag az önkéntes tűzoltók leszereltek s így mindkét virágzó község tűzbiztos állapota veszélyeztetve van.

Záray inspektor azt is jelentette, hogy több község, uradalom és ipartelep tűzoltószereit felülvizsgálta, sok helyen rendet talált, de némely helyen kifogásolni való dolgok is akadtak, amiket azonban jórészt orvosoltak. Nagy megütközést keltett, hogy az új közigazgatási törvény nem intézkedik a vármegyei tűzrendészetről, melynek szabályzatát minden község önmaga fogja összeállítani, a mi pedig sok kapkodást fog előidézni. A közgyűlés hálás köszönetet mondott Záray felügyelőnek lelkes tevékenységéért majd elhatározta, hogy az ez évi vándordíj-versenyt október hó folyamán Aradon fogja megtartani, míg a szolgálati érmeik beszerzéséről sürgősen fog gondoskodni. Tudomásul vették azt is, hogy szeptember 22-én a sántana (újszentirmai) önkéntes tűzoltóság háziversenyt rendez, végül kimondotta a közgyűlés, hogy jövő évi összejövetelét Nadlacon (Nagylakon) tartja meg. A gyűlés végeztével Suciu Traian főbíró, tekintettel arra, hogy Timis-Torontalmegyébe helyeztetett át, tisztségéről lemondott, — amit azonban a közgyűlés nem vett tudomásul, mivel a tűzoltók nagy szeretettel és törhetetlen ragaszkodással viseltetnek Suciu személye iránt.

PESTEN BUNDÁT KALMÁR SZÜCSNÉL vegyen!
Szolid áruk, 7
Elsőrangú minőség.
BUDAPEST, VII., Wesselényi-uca 27. szám. — TELEFON.

József Ferenc magyar főherceg ma átutazott Aradon.

Az Orientexpress előkelő utasa átaludta a curtici-i vámvizsgálatot. — A főherceg inkognitóban érkezett Romániába és utazásának célja egyelőre ismeretlen.

(Arad, szeptember 16.) Ma reggel előkelő vendég utazott át Aradon. A ma reggeli Orientexpressel az országba érkezett Habsburg József Ferenc dr. magyar főherceg, aki Bucuresti, illetve Sinaja felé utazott. A vonat a hajnali órákban érkezett meg a curtici-i határállomásra és a főherceg hálókosijában aludt még. A határrendőrség, valamint a vámkiirendeltség közegei nem zavarták meg az

előkelő utas álmát, aki ilyenkor háborítatlanul aludta végig az utlevél- és vízumvizsgálat idejét.

Budapesti munkatársunk érdeklődött illetékes helyen a főherceg utazásának célja felől, de a kabinetiroda semmiféle hivatalos kommunikációt sem adott ki József Ferenc romániai útjáról és így nyilvánvaló, hogy a főherceg teljes inkognitóban óhajt maradni.

Károly extrónörökös birtokot akart vásárolni a Bánáthban.

Careiman Károly megbizottja tárgyalta a hármashatár mentén fekvő birtok megvételéről, közben azonban elárverezték a kérdéses földet. Az érdekes birtokvétel a temesvári bíróság előtt.

Temesvárról jelentik: Egy birtokkiszajátítást per nyomán, amelynek kivizsgálását jelenleg a temesvári ügyészség végzi, igen érdekes dolog került most nyilvánosságra. Gropcian Mihály dr. ügyvéd, volt szenátor, aki az ügyben szereplő Schlager, Mózes és társát képviseli, bejelentette az ügyészségnek, hogy a volt Kereskedelmi és Gazdasági Bank, (mely közben az Erdélyi Bank temesvári fiókjává alakult át), által elárverezett kérdéses birtokot még az árverés megtartása előtt

Károly volt trónörökös akarta megvásárolni megbizottja által.

A szóbanforgó volt Keleti-téle birtok Románia, Magyarország és Jugoszlávia Közös Bánsági Határában terül el. Amikor Schlagerék a horribilis kárás költségeknek a Kereskedelmi és Gazdasági Banktól kölcsön után való előteremtése folytán súlyos helyzetbe kerültek, minden utat és módot megragadtak arra, hogy a birtokot az árverés alól mentesítsék és azt eladják. Ilyképen összeköttetésbe kerültek egy Theodorescu nevű bucaresti-i úrral, Theodorescu Temesvárra, Innen pedig Valkányra utazott, ahol megtekintette a földet és kijelentette, hogy azokat nem saját részére kívánja megvásárolni. Schlager, kérdőzködésére elmondotta, hogy

Careiman Károlytól, Károly extrónörökös költségtől van megbízatása arra, hogy kisebb területű birtokot vásároljon.

A helyszíni szemle után kijelentette, hogy a birtok tetszik, jelentést tesz megbízójának és a válasz beérkezése után megkötö a tulajdonosokkal a vételre vonatkozó előzetes megállapodást.

Két hét leforgása alatt megérkezett a volt trónörökös válasza megbízójának előterjesztésére és annak alapján az előzetes megállapodást megkötötték. E szerint az extrónörökös megbizottja nyolc és fél millió lejért megvásárolja a birtokot.

A vételből azonban nem lett semmi, mert működésben, mielőtt még a vétel perfektuálást nyert volna, a Kereskedelmi és Gazdasági Bank megtartotta az árverést.

A bejelentés során az új fordulat nem is maradt el. A temesvári ügyészség ugyanis a bucaresti-i rendőrprefektúrához átiratot intézett és megkérte, hogy

szeptember huszonegyedikére rendelje a temesvári ügyészséghez Theodorescut, a volt trónörökösnek a földvételben szereplő megbizottját.

valamint Costea nevű magasrangú tsztviselőt, aki annak idején, amikor a legfelső agrártanács a Schlagerék földjét a kiszajátítás alól mentesítette, a tanács mellett a titkári teendő-

Két láttal el. Amnyí bizonyos, hogy az új fordulattal az ügy túlrött a sablonos büntetőfeljelentések keretén s nyitott kérdés maradt, hogy a volt trónörökös miért akartal épen a három országhatár mentén fekvő birtokot megvásárolni. Erre a kérdésre ugyanis valószínűen a vizsgálat sem fogja megadni a feleletet.

Megkezdődtek a keleti jóvátételi tanácskozások.

Magyarország, Ausztria és Bulgária is részt vesznek a tárgyalásokon. Magyarországot Bethlen István gróf képviseli. — Románia már kijelölte delegátusait.

Mironescu külügyminiszter nyilatkozik a jóvátétel feltételeiről.

Genéből jelentik: Ma kezdődtek meg Párisban azok a szakértői tárgyalások, amelyeknek célja az ugynevezett „keleti jóvátétel” kérdésének rendezése. E tárgyalásokon a hágal konferenciát összehívó államok és rajtuk kívül a kisantant, Lengyelország és Portugália képviselői vesznek részt. Először úgy volt, hogy Ausztra, Magyarország és Bulgária képviselőit csak az előzetes kérdések tisztázása végett vonják be a tárgyalásokba, azonban Streeruwitz osztrák szövetségi kancellár, Walkö magyar és Burov bolgár külügyminiszterek genfi tanácskozása után megváltozott a helyzet és

Magyarország, Ausztria és Bulgária képviselői ugyanolyan jogkörrel és módon vesznek részt, mint Németország a hágal konferencián. A konferencián Magyarországot Bethlen István gróf miniszterelnök képviseli.

Budapestről jelentik: Beavatott körökből érkezett hírek szerint, a Keleti jóvátételi konferenciára még nem érkezett meghívás Magyarország, Ausztria és Bulgária részére. Amennyiben a meghívás megérkezik, minisztertanács lesz, amelyen kifogják jelölni a magyar delegátusokat és ellátják őket a megjelölt utasításokkal.

Bucurestiből jelentik: Mironescu külügyminiszter néhány napig Párisban marad és résztvesz a keleti konferencián, amelyen Titulescu, Zauceanu, Crisan képviselők, Pavel Radulescu és Tutuc tanár képviselik Romániát.

Genéből jelentik: Mironescu külügyminiszter rendkívül érdekes intervjút adott a Pester Lloyd genfi tudósítójának. A külügyminiszter először a keleti konferencia kérdésében nyilatkozott és kijelentette, hogy a háborúak a nyugati államok részéről történt likvidálása után elérkezett az idő arra, hogy a keleti államok is likvidálják. Reméli, hogy a párisi konferencia teljes megegyezésre fog vezetni.

„Az utódállamok hajlandók hosszú határidőt adni azon országoknak, amelyeknek jóvátételt kell fizetniük. Ha egyszer lesz zárva a hadiszámla, sor kerül arra, hogy Kelet Európában megszüntessék a lelki feszültséget.

Painleve az egyéves katonai szolgálatról.

A francia hadügyminiszter beszéde egy rokantgyulésen.

Párisból jelentik: A Gex környékbeli hadirokkantak kongresszusán Painlevé hadügyminiszter az egyéves katonai szolgálatról mondott beszédet. Kijelentette, hogy a katonai szolgálat megrövidítésével is bizonyítja Franciaország, hogy nincsnek kalandos tervvel és békésen akar élni. Megnyugtítja a kongresszust, hogy az egyéves katonai szolgálat is elég arra, hogy az ország biztonsága védve legyen.

Orthodox zsidó világbankot létesítenek

A bécsi rabbikongresszus elhatározta, hogy a bank székhelye Amsterdamban, fiókja Varsóban lesz.

Bécsből jelentik: Az ortodox zsidóság, amely napok óta tartja világkongresszusát az osztrák fővárosban, ma elhatározta, hogy Amsterdamban világbankot alapít, amely az ortodox érdekeltségeket fogja támogatni. A banknak Varsóban lesz fiókja.

— A román kormány reméli — mondotta Mironescu — hogy ezt hamarosan hatalmas lépésekben érjük el. Bennünk megvan a jóakaratt arra, hogy minden államhoz közeledjünk és ennek többiben adtuk tanujelét. Reméljük, hogy ennek rövidesen konkrét következményei is mutatkoznak.

Ezután a kisebbségi kérdésről nyilatkozott és a következőket mondta:

— A mi célunk az, hogy a nemzetiségi kisebbségeknek minden kedvezményt megadjunk, amennyire csak népünk érdekeivel összeegyeztethető. Azt akarjuk, hogy a román magyar kisebbség összekötő kapocs legyen Magyarország és Románia között. Ebben a szellemben akarunk továbbra is működni.

Felavatták a zsidó hősök emléktábláját Lippán.

Lippáról jelentik: Lélekemelő ünnepséget rendezett a lipovai izr. szentegylet vasárnap délelőtt az ottani zsinagógában. Gárdos Ervin és Ladányi Dezső szentegyleti és hitközségi elnökök buggó fáradozása révén a templom előcsarnokában egy, a lipovai és környékbeli elesett zsidó hősi halottak neveit megőrkítő emléktáblát helyeztek el és avatták fel vasárnap nagy ünnepség közepette.

Az ünnepséget — melyen a helyi hatóságok, egyházak és testületek képviselői teljes számban megjelentek — Strauszmann Jakab rabbi román nyelvű imája vezette be, amely után Katz temesvári főkantor megható héber melódiákat recitált mély érzéssel kitűnő tenorján, majd Strauszmann Jakab rabbi tartott megható, magasszárnyalású ünnepi beszédet, amelyben elítélve a háboru gondolatát, a templomban elhelyezett emléktáblát mementóul kívánta tekinteni, hogy a háboru áldozatainak tanulságából kiindultán váltsuk valóra a béke isteni eszméjét. Ezután az egybegyűltek a templom előcsarnokába vonultak, ahol Katz főkantor szivbemerkoló gyászimája után Gárdos Ervin kegyeletes szavak kíséretében átadta az emléktáblát Ladányi Dezső hitközségi elnöknek. Az ünnepélyt a lipovai dalárda királyhimnusza zárta be.

H I R E K.

Csikszenttamásért...

A csikszenttamási tönkrejutott székeleyek felsegítésére megindított akció, amelybe mint ismeretes az *Aradi Közlöny* is bekapcsolódott, egyre bővül és napról-napra szebb eredményeket mutat fel. A magyar közönség szívéhez utat talált a segítségért kiáltó szó és biztosan hisszük, hogy mire beköszönt a kéllehetetlen tél, ismét lesz fedél, mely alatt megvonulhatnak a csikszenttamási tűzkatasztrófától sújtott székeleyek és felszárítódhatnak a keserű könnyek.

A mai napon a következő adományok érkeztek be az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalába a csikszenttamási tűzkárosultak javára:

N. N.	1000,
Heinrich Sándorné	300,
N. N. (Radna)	100,
Gombos Antal (Pankota)	100,
N. N.	100.

lehetetlen tél, ismét lesz fedél, amely alatt meg-
Összesen 6550 lej.

— **Időprognózis.** Tulnyomóan derült, száraz, éjjel hűvös, nappal mérsékelt meleg idő várható.

— **Megkezdődtek a védőbeszédok a fasiszta-perben.** Bucurestiből jelentik: A fasiszta-per mai tárgyalásán megkezdődtek a védőbeszédok. Elsőnek Marinescu védő tartott beszédet, amelyben hangsúlyozta, hogy a vádlottak nem követtek el büntetendő deliktumot és semmiféle összeesküvést nem terveztek.

— **Három tiszt is részes az ilfovi panamában.** Bucurestiből jelentik: Az ilfovi pénzügyigazgatóságon leleplezett visszaélések ügyében megindított vizsgálat kiderítette, hogy a panamákban három aktív tiszt is részes. Carapancea ezredes, királyi ügyész most vizsgálja felül a három tiszt szerepét.

— **Ma véget ért az aradi törvényszéken a két-hónapos nyári szünet.** A bírósági szekciók ma reggel ismét megkezdték a tárgyalásokat és a munka a törvényszéken újra rendes medrébe tért vissza.

— **Befejezték a vizsgálatot a lupényi események ügyében.** Bucurestiből jelentik: A lupényi események ügyében megindított vizsgálat befejeződött és a vonatkozó jelentést legközelebbi minisztertanács fogja letárgyalni. Ugyanezen az ülésen Mirto belügyi alminiszter beszámolót tart a resicai, aninai és aradi iparvállalatok helyzetéről.

— **Meghalt az amerikai „Szabadság” főszerkesztője.** Newyorkból jelentik: Tegnap délelőtt itt meghalt Cserna Endre dr. ezredes, a clevelandi „Szabadság” című magyar napilap főszerkesztő-tulajdonosa, aki 19 év előtt vándorolt ki Amerikába és ott óriási karriert futott be.

— **Ellenforradalmi szervezetet lepleztek le Oroszországban.** Kóvnóból jelentik: A szovjethatóságok ma ártalmatlanná tették egy szervezetet, amely „Ujjászületés” neve alatt ellenforradalmat akart szervezni. A szervezetnek harminc tagját Kóvnóban és száz tagját Leningrádban tartóztatták le.

— **Liszka Pál lemondott a kiskereskedés-szindikátus elnökségéről.** Az aradi fűszerkiske reskedők szindikátusa tegnap délelőtt tíz óra körüli gyűlést tartott, melynek egyetlen jelentősebb tárgya a szindikátus elnöki állásának betöltése volt. Liszka Pál ugyanis vizsgálati fogságából levelet intézett a szindikátus vezetőségéhez, melynek bejelenti tisztségéről való lemondását. A gyűlésen a levelet ismertették, majd pedig Engel Gyulát választották meg a gyűlés tagjai új elnöké.

— **Dr. Barabás Béla Jugoszláviában.** Dr. Barabás Béla kamarai képviselő, az Országos Magyar Párt aradmegyei tagozatának ősz elnöke, mostanában Jugoszláviában tartózkodik, ahová — mint ismeretes — felesége révén rokoni kötelekék fűzik. A jugoszláviai magyar lapok számos cikkben foglalkoznak dr. Barabás jugoszláviai tartózkodásával és több újságíró kereste fel a nagynevű politikust, aki egyik legutóbbi intervjujában, amelyet a legnagyobb jugoszláviai magyar lapnak, a Bácsmegyei Naplónak adott, érdekesen em-

A Tuka-perben megkezdődött a vádbeszéd

Borinszky államügyész nyolc órás beszédben irredentával vádolja Tuka professzort. — „A Rodobrana a magyarok bevonulását akarta előmozdítani.” — „Tuka sovén magyar,” mondotta az ügyész.

Pozsonyból jelentik: A Tuka-per mai tárgyalásán dr. Borinszky államügyész mondta el vádbeszédét. Kijelentette beszéde elején, hogy a tanúkihallgatások a modern inkvizíció segítségével folytak le, a tanúkat presszionálták, másrészt pedig agyonfárasztották az órákon át tartó kihallgatásokkal. Válaszolni kell arra a kérdésre, politikai, vagy bűnper ez. A kérdésre csak így válaszolhat: igen is, nem is.

A per politikai jellegét a magyar irredenta adja meg. A magyarok minderről visszasa akarják szerezni az elszakított területeket.

Pedig a magyarságnak jobb dolga van Csehszlovákiában, mint otthon, mert Csehországban élvezik a választójogot, a földreformot és iskoláik vannak. Eddig a nép körében volt elterjedve, a nem, nem soha, most azonban hivatalos körök is reviziós propagandát csinálnak. Először csak a magyarlakta területeket akarták visszacsatolni, most azonban a szlovák és orosz területekről is szó van.

Belánszky és Kubis vallomásaival foglalkozik és kijelenti, hogy Tuka azt mondotta Kubisnak, hogy

a Rodobranának az a célja, hogy a magyar csapatok bevonulása esetén megakadályozza a cseh előrenyomulást.

Foglalkozik a bécsi kémirórával, amely forradalmi célokat szolgált.

— **Tuka sovén magyar.** — jelentette ki az ügyész —

aki a párisi eucharisztikus kongresszust arra használta fel, hogy ott a diplomatáknál bevádolja Csehországot, azzal, hogy rosszul bánik a szlovákokkal.

lékszik meg bácskai szerepléseiről. Dr. Barabás Béla jelenleg Ujvidéken tartózkodik és dr. Tabakovics György volt aradi ügyvédnek, Tabakovics Emil aradi műépítész fivérének vendége.

Menyasszonyi kelengye elkészítését vállaljuk a legfinomabb kivitelig

Ruttkay & Botye

speciális vászon-fehérmű üzlet
Arad, a megyeházzal szemben.

— **Élet... szerelem... halál...** Ép zsongott a déli korzó és fantasztikus színekkel virágoztak fel illatos nők az aszfaltot meg szeptembert, ép kínálta magát nagyon az élet, zúgott a rohanás meg a tempó, amikor hirtelen történt valami. Nem épen sok. Csak annyi, hogy egy fiatal farkaskutyaurfi megpillantott a bulvár tulsó oldalán egy kutyakisasszonyt. Önagysága is megpillantotta az elegáns, szürkeszőrmés szeladont és ezzel megkezdődött a dolog. Középtűt túlkölte a gépkocsik, csattogtak a társzekerek, zötyögtek a konflisok, de mi egy ilyen zavaros folyó egy merész kutyafütnak. Különösen ha a tulparton vár valaki rá. Leszgte hát fejét és nekiindult, hogy átiramodjon a másik oldalra. Biztos arra is gondolt, hogy nincs is oly nagy baj a farkaskutyát mindenki szereti. És istenem: vigyáznak az ember — azaz pardon — a kutya életére a morózus kocsisok, meg a hetyke, jasszus sofförök. No és a tulparton az a takaros sárgaszőrű hölgy... Ugrott egy nagyot, már ép középen volt amikor, mint valami rémes kolosszus, keresztülvágtatott az uton egy autót. Egy szempillantás, egy nyikkanás, a kocsi már el is tűnt és a szürke szeladon ott feküdt véresen az út közepén, mozdulatlanul. Összefutottak az emberek. Két nő elsírta magát, három férfi káromkodott, a rendőr meg felírta az autó számát, mert valaki emlékezett erre is. És ezzel véget is ért az egész. A kutyakisasszony ijedten nézegett jobbra-balra. Aztán elszaladt. Pedig nem is kellett volna. Őt észre sem vette senki, őrá nem is gondolt senki a nagy tömegben, amely lehorgasztott fejjel állta körül a csendes, fiatal halottat. (thy)

A Rodobrana kötelessége lett volna magyar benyomulás esetén megszállni a középületeket és csendőrségeket. A szervezetnek megvolt a maga tizparancsolata, amelynek egyik utasítása titoktartásra kötelezte a tagokat.

— Milyen titka lehet egy rendfenntartó szervezetnek? — kérdezi az ügyész. A tanúk a fegyverekre vonatkozólag azt vallották, hogy ezek csak arra kellettek, hogy a népgyűlések alkalmával üdvövéseket adjanak nekik.

— **Minek kellett akkor a szurony is?** — tette fel az ügyész ismét a kérdést.

Tuka a kommunistákkal is érintkezésbe lépett és megkérdezte tőlük, milyen magatartást tanusítanak forradalom esetén. Ebből az bizonyosodott be, hogy Tuka forradalmat akart és ezáltal gondolta elérni a Magyarországhoz való csatlakozást. Szomolányi Radványi és Pavlik kihallgatása folyamán megállapítást nyert az a körülmény, hogy a Rodobranának 40—50.000 tagja volt. Az ügyész ezután foglalkozik Tukának 1910-ben elmondott székfoglalójával, amelyet a pécsi egyetemen mondott el.

— **Erős népeknek van joguk élni, a gyengéknek pusztulniuk kell.**

Erős nép alatt a magyarokat értette, míg a gyenge nép a szlovák volt.

— **Erős ember lett később a szlovák autonóm mozgalom vezére —** kiáltott fel patétikusan az ügyész.

— **Este hét órakor az elnök félbeszakította a vádbeszédet, amely eddig nyolc órát tartott és a tárgyalást holnap reggelre halasztotta, amikor az ügyész folytatja vádbeszédét.**

— **Eifogtak egy tolvaj mészárossegédet.** Mult év decemberében Fertig József Metiamuccai hentesmester bűnvádi feljelentést tett Mezei György hentessegéd ellen, aki tőle egy lovat lopott. A rendőrség országos körözést adott ki Mezei ellen, akit tegnap Aradon egyik külvárosi korcsmában letartóztattak és az ügyességre kísérték. A vizsgálóbíró a tolvaj hentessegéd ellen elrendelte a vizsgálati fogászatot.

— **Urológiai-, vese-, hólyag- és végbélbetegknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan csökkenti a székelési zavarokat.** Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Halálozás.** Merkler Gyula közismert aradi magánzó szombaton hajnalban Kisenjón kiszenvedett. Temetése, melyen dr. Vágvolgyi Lajos aradi főrabbi mondott nagyhatású bucsubeszédet, vasárnap délelőtt volt a kisenjói temetőben. Az elhunytat nagyszámu rokonság gyászolja.

— **Súlyos autóbaleset a pécskai uton.** Szombaton éjszaka súlyos kimeneteli autóbaleset történt a Pécskai-uton, a város határában. Az Ar. 1135. számú automobil, amelyet Dud János sofför vezetett, Pécska felől jött haza Aradra. A gépkocsi lámpája elromlott és csak az egyik égett gyengébben. A város határában egy parasztszekeret került ki az automobil, melynek vezetője nem látta, hogy az út szélén táviró pózna áll. Az autó nekifutott az oszlopnak, majd felborult. A kocsi erősen meg rongálódott, a sofför és a mellette ülő kísérője súlyos sérüléseket szenvedtek mindkettőjüket a kórházba kellett szállítani. A kocsiiban ülő utasnak az ijedtségen kívül nem történt baja.

Varrógépek, gramofonok javítását és villanyszelést jutányosan vállalok.

Schwarcz Arpád műszerész

Str. Branoovici I. (a Farkas-pálkaüzlettel szemben.)

Elismert olcsó árak! Elsőrendű anyag!

Női télikabátok

a legutolsó divat szerint kaphatók:

MENCZER confectio
üzletében
Aradon, volt Boros Béni-tér 40. sz.
Saját nagy műhely! Kitűnő szabás!

— Rablóátadás egy autó ellen a regátban. Bucurestiből jelentik: Ma éjjel a balcol—moreni-országon hat, felfegyverzett rabló megtámadott egy autót, amelyben hat utas ült. A rablók rálöttek az autóra és Mitics George mérnököt megölték. A többi utas sértetlenül megmenekült, mert a sofőr nem vesztette el lélekjelenlétét és teljes sebességre kapcsolta az autót.

— Egy milliárdos bankár titokzatos eltűnése. Párisból jelentik: Marks milliárdos bankár Newyork és Cherbourg között titokzatos körülmények között eltűnt a hajóról. A bankárt utoljára a hajó ebédjében látták. A hajó kapitánya Newyorkban jelentést tett a bankár eltűnéséről és podgyászát átadta a hatóságoknak.

— Egy rablóbanda, mely nem jelentkezik a váltásdíjért Athénből jelentik: Csacsasz rablóvezér bandája, mint ismeretes, több előkelő embert elfogott és váltásdíjat kért hozzátartozóitól. A hozzátartozók ma megjelentek a rablóvezér által megjelölt helyen, hogy átadják a kért összeget, de a rablók nem jelentkeztek. Azt hiszik, hogy Csacsasz bandája eltávozott a környékről, mert attól félt, hogy körül fogják őket. Az elfogottakról eddig semmi hír nincsen.

Zongorák és pianók

FAIX J. zongoratermében

Arad, Strada Consistorialul 25.
volt Bathyány-útea.

— Jelentkezzenek az idegen állampolgárok. A sziguranca vezetősége felszólítja mindazokat a külföldi állampolgárokat, kik belügyminiszteri autorizáció alapján tartózkodnak az országban, hogy saját érdekükben haladéktalanul jelentkezzenek a sziguranca idegenellenőrző osztályán.

— Gyászistentisztelet a kisjenői izr. templomban. A megdöbbentő palesztinai események nyomán beállott nagy gyászból a kisjenői zsidóság is kivette a részét. Vasárnap délelőtt a templomban gyászistentiszteletet tartottak, amelyen a két közösség teljes zsidó társadalma részt vett. Az istentisztelet keretében Margittai Adolf nagyhatású gyászbeszédet tartott.

— Új kozmetikai szalon Aradon. A napokban a Str. Bratianu (Weitzer-u.) 5. számú ház emeletén új kozmetikai szalon nyílt meg. Ugy látszik, mindig többen lesznek azok a hölgyek, akik önálló vállalkozásba kezdenek. A szalon tulajdonosnője Josefina Havas, az aradi társaságokból ismert uriaszony s a látogatót már a belépéskor kellemesen lepi meg az a finom izlés és kényelem, amely az egész berendezésen végigvonul. A belépő már az első pillanatban maga előtt látja a legmodernebb kozmetikai felszereléseket: ultraviolett fényfürdő, villanyos masszáz, hpfrekvenzkezelés, szőrtelenítés stb. s finom női kezek végzik a mindig nagyobb jelentőségű munkát: a testápolást és a szépség megőrzését. Az aradi uriaszony ezirányú ismereteit külföldön szerezte s hisszük, hogy vállalkozása a legteljesebb sikerrel fog járni.

— Dr. Emanuel Goidberger külföldre utazott.

— Orvosi hír. Dr. Krepil fogorvos szabadságáról megérkezett, ismét rendel.

— Mesterucca, Senora lemezek Kerpelnél.

— A Borsszem Jankó friss számanak kimagasló kacagató olvasmánya a három színházi bemutató kritikája. Molnár Jenő kitűnő illusztrált lapja ezuttal is sok eredeti karikatúrát, adomát és viccet közöl. Mindenütt kapható. Ára 15 lej.

Asszonyom!

Mély tisztelettel értesítem, hogy legújabb eredeti párisi köpeny, costume és ruhamodelleim megérkeztek, melyek megtökítésére kérem szíves látogatását.

Keményné-Gábor Sári
divatterme BUDAPEST, V., Sas-ucca 27.

LEGUJABB.

Macdonald amerikai diszpolgár lesz.

Legkésőbb januárban összehívják a tengeri leszerelési konferenciát. Nagy előkészületek az angol miniszterelnök amerikai fogadtatására.

Londonból jelentik: Az angol—amerikai tengeri leszerelés kérdésében a Reuteriroda megbízható forrásból arról értesül, hogy a megegyezés feltétlenül létre fog jönni, amennyiben úgy Anglia, mint Amerika elhatározták, hogy a vitás pontok nem fognak megühsítani a tárgyalásokat. Ugy Hoover, mint az angol kormány feltétlenül keresztül akarja vinni a megegyezést és legkésőbb januárra összehívni az öt nagyhatalom tengeri leszereléséről szóló konferenciát.

Newyorkból jelentik: Nagy előkészületek folynak Macdonald fogadtatására. Az angol miniszterelnököt Amerikában diszpolgárrá fogják avatni. Simpson államtitkár kijelentette, hogy az angol miniszterelnök érkezésével kapcsolatosan olyan szenzációt készítenek elő, amelyre még a legnagyobb fantáziával sem gondolnak.

Egy hölgy, aki gyanus csomagot dobott a Marosba.

Letartóztattak egy jölbitorzott nőt, akit annál gyanúsítanak, hogy csecsemőhullát dobott a folyóba.

(Arad, szeptember 16.) Az aradi államrendőrség megdöbbentő vád alapján állított ma délután elő egy jól öltözött aradi leányt, aki csomagot tartott kezében és izgatottan sétált fel és alá közvetlenül a víz partján. Egyik járőr-kelő figyelmeztette a közelben posztoló rendőrt aki a leány felé sietett mire az a nála levő csomagot nagy lendülettel a folyó közepébe dobta és gyors léptekkel el akart sietni. A rendőr utána ment és igazolásra szólította. A leány zavartan, sirval mondotta meg nevét

és azt állította, hogy a folyóba dobott csomagban szemét papírok voltak. Ezzel szemben a járőr-kelők azt állítják, hogy

csomagnak olyan alakja volt, mintha egy csecsemő lett volna beléburkolva.

A leányt a rendőrségre szállították, ahonnan ma délután átküldték a szülészeti klinikára. A klinika szakértői véleménye alapján döntenek, hogy a leányt letartóztatják-e vagy szabadonbocsátják.

Irodalom és művészet**Évadnyitó előadás az Iparos-kulturházban.**

Csiky Gergely „Nagymama” c. vizlátékával kezdték meg szezonjukat az aradi Iparos Otthon műkedvelői.

(Arad, szept. 16.) Telt ház, izgatott, premiérszerű hangulat, beszédes kíváncsiság: ezek voltak a külsőségek vasárnap este az aradi Iparos Otthon műkedvelői Évadnyitó előadásnak megkezdése előtt néhány perccel. És pár perc múlva, amikor elsőként az Iparoskulturház pompás nagytermének nézőterére, fojtott várakozással csendesült minden. Ez sem tartott sokáig. A lefojtott drukkolás, (mert ez a közönség talán nagyobb lámpalázbán volt a színpadon mozgókért, mint maguk a szereplők) csakhamar felszabadító tapsviharakban enyhült meg. Tapsviharakban, nyilt-színi tapsokban, amik végül is — mit tagadjuk — mind megérdemelték és jogosak voltak.

Csiky Gergely „Nagymama” c. ismert vizjátékát adták elő a műkedvelők, akik így szép és nagyvonalu művészi feladat elé állították magukat. És?.. És nyugodtan el lehet mondani, hogy az előadás, Ferenczy László rendezése, szereplők, minden együtt úgy általában megállta volna helyét bármely erdélyi város színpadán. Egyesek pedig nem műkedvelői zsinórmértékkel mérve is kifogástalant, szépet, csaknem nagyvonalut nyújtottak. Például Anyos Blanka a címszerepben. Akármelyik színtársulat örömmel szerződhetné le. Vagy Tibor Lóri, aki régi színpadi sikereit varázsolta vissza Szerafin groteszkül és sikerülten megformált alakjával. Avagy Boross Frigyes, akinek Todorkája csupa jóleső derű volt. Nagyon tehetséges leány Nógrády Böske, aki Márhát játszotta és halaszoklik a „színeszes” gesztusokról, kiváló színésznő válhatik belőle. Szimpatikus, jól felöltött emberábrázolás volt Bodnár József Örkényi bárója és Diósi Sámuel tábori lelkésze, no meg T. Gádó Lujza gazdasszonya. A többi szereplők: Dénesi Károly, Horváth József (II), Gaál Bözsi, Gaál Ilus, Rigler Mancsi, Kolti Irén, Mihálik Lujza, Fodor Bözsi, Kosok Rózsi, Nagy Etus, Oravetz Lili és Fodor Ferenc is ügyesen, több-kevesebb hivatottsággal látták el szerepüket. Virágkosarak, önérzetes tapsok avatták meleg ünneppé az évadnyitó előadást, amelyet tánc követett halnalg. (—thy.)

A budapesti színházak heti műsora. Vigszínház, Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap, délut.: Két lány az uccán. Kedd: A Volga-bár, Péntek: Topáz. — Magyar Színház, Egész héten minden este: Szépasszony

Kocsis. — Belvárosi Színház, Egész héten minden este: Földnélküly János. — Városl Színház, Kedd, szerda, csütörtök, szombat este, vasárnap délután és este: Szőlők az asszony. Péntek: Rigoletto (Maria Guglielmitti és Thomas Alcalde vendégfelléptével; A. bérlet I. szám.) Szombat délután: A névtelen asszony (P. Márkus Emília vendégfelléptével; ifjúsági előadás.) Hétfő: Lammernoor Lucia (Maria Guglielmitti és Thomas Alcalde vendégfelléptével; B. bérlet I. szám.) — Királyi Színház, Egész héten minden este: Pesti család. Vasárnap délután: Diáksserelem.

* Szombaton játszanak a vilnialak először Aradon. Mindenképen méltó az a nagy érdeklődés, amely a vilnialak vilnai színtársulat aradi vendégjátékát megelőzi. A vilnialak műsora a következő: 21-én, szombaton Sel An Ski 3 felvonásos tragédiája; Tag und Nacht, 22-én, vasárnap este Sebon Asch 20 képből álló zenés műve: „Kidus Haschem” 4 órákor olcsó helyárrakkal: „Dybuk”. 23-án, hétfőn Frantisek Langer 4 felvonásos színműve: „Külváros”. Rendes helyárrak. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

* „Pesti család” — a legnagyobb pesti operettisker. A Király-színházban a „Pesti család” előadásán minden este több helyen állítja meg a darab menetét a közönség tapsa és kacagása. Vannak számok, amelyek a szereplőknek 3—4-szer kell ismételnük a nézőtér tomboló tapsai közben. A ragyogó operett esténként Lábass Jucival, Somogyi Nusival, T. Forrai Rózival, Bársony Rózival, Kun Magdával, Kettész Dezsővel, Sziklay Józseffel, Latabár Árpáddal, és D'Arrigo Cornélla a főszerepekben kerül színre. Jövő vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a népszerű „Diáksserelem” kerül színre, a főszerepeket Gaál Franciska, Bille Irén, Vaály Ilona, Bársony Rózsi, Kun Magda, Kettész Dezső, Sziklay József, Latabár Árpád és D'Arrigo Cornéll játsszák.

Különös autószerencsétlenség.

Egy felborult autobus utasait elgázolta egy másik gépkocsi.

Párisból jelentik: Páris és Lyon közötti országuton egy autobus tizenhét személyvel nekiment egy oszlopnak és felborult. Az utasok közül többen könnyebb sérüléseket szenvedtek. Az utasok az uton várakoztak, amikor ellenkező irányból jött egy másik autó, amely szintén beleütközött egy oszlopba és a sofőr hirtelen elfordította a kormányt. Az autobus belerohant a várakozókba, akik közül ketten meghaltak és öten megsebesültek.

Volt aradi rendőrigazgató a bíróság előtt

Az ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés és zsarolás miatt vádat emelt Manoilescu volt aradi rendőrigazgató ellen. — Robu János dr. volt polgármester tanuvallomása. — Elhalasztották a főtárgyalást.

(Arad, szeptember 16.) Érdekes ügyben tartott ma délelőtti tárgyalást az aradi törvényszék Popescu—Alexandrescu-tanácsa. Manoilescu volt aradi rendőrigazgató ült a vádlottak padján, aki ellen az ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés és zsarolás miatt emelt vádat. A tárgyalás megnyitása után felolvasták a vádiratot, amely szerint Manoilescu megsarcolta a piaci árusokat és a kofákat, akármit vásárolt a piacon, nem fizetett többet, mint 4—6 lej, még akkor is, ha az áru értéke a tizszerese is volt annak. Több piaci árust hallgatott ki a bíróság, kik terhelő vallomást tettek. Özvegy Musser Mórincné terhelő vallomása után Watasch Jánosné hallgatta ki a bíróság, aki elmondta, hogy három esztendőn keresztül tőle vásárolta a tej, tojás és vajneműt a rendőrigazgató, de sohasem fizetett neki többet 1—2—3 lejnél.

Badau János közlekedési rendőrgyűnök kihallgatása következett, aki zavaros vallo-

mást tett, mire Popescu elnök erélyes hangon rámutatott a tanu vallomásai között mutatkozó ellentmondásra. Az ügyész bejelentette, hogy hamis tanuzás miatt vádat emel Badau rendőrgyűnök ellen.

Dr. Robu János volt polgármestert is kihallgatta a törvényszék, annak tisztázása céljából, hogy nem-e bosszúból tettek most terhelő vallomást a piaci árusok Manoilescu ellen, aki mint piaci biztos a piacok gyakori áthelyezéséről szóló polgármesteri, illetve városi tanácsi határozatot végrehajtotta. Dr. Robu kijelentette, hogy erről nem tud, s ami a piacok áthelyezését illeti, Manoilescu csak egy végrehajtó közeg volt, aki városi rendeleteket hajtott végre.

Délben egy órákor, miután több tanu nem jelent meg, Popescu elnök a tárgyalást felfüggesztette és annak folytatását szeptember 25-re tűzte ki.

SPORT.

Románia megnyerte az első Balkán-kupa meccsét

Románia—Bulgária 3:2 (1:1)

Szöfiából jelentik: Kedvezőtlen időjárás mellett ütközött meg az ország válogatott legénysége, a bulgár fővárosban. Az első félidő 31-ik percében Sepi juttatja a román reprezentatív csapatot vezetéshez. A 37-ik percben a bulgárok Staikoff góljával egyenlítenek. A második félidő 15-ik percében ugyancsak Staikoff góljával sikerül a vezetést megszerezni Bulgáriának. Két perc múlva Kovács kiegyenlíti a bulgár előnyt. S a 22-ik percben Sepi megszerzi a győzelmet jelentő gólt. A román válogatott a következő összeállításban vette fel a küzdelmet: Lapuseanu (Banatuli)—Czakó (Banatuli), Bürger (Kinizsi), Russeu (Unirea-Tricolor), Pop Julián (Politechnika), Ciojac (Banatuli), Dumitrescu (Venus), Desu (UDR), Sepi (Banatuli), Madarász (Banatuli), Kovács (Banatuli).

Bajnoki start Aradon.

(Arad, szept. 16.) A mai nap kezdetét vette Aradon a bajnokság. Az első fordulóban a papiriorma diadalmaszkodott, ugyanis minden mérkőzést a favoritok nyerték. Meglepetést csupán a bajnok Glória CFR megsemmisítő győzelme okozott a Tricolor felett. Az AAC szép footballt játszva biztos és megérdemelt győzelmet aratott az ATE ellen. Az AMTE gyenge sportot nyújtó mérkőzés keretében fölényes győzelmet aratott a Hakoah felett. A mikalakai Olympia verte a Vointa-Victoriát. Az ujonc Banatuli pedig csak balszerencséjének tudhatja be, hogy döntetlenül játszott a simériai vasutas-csapattal.

Értesítjük Arad nagyérdemű közönségét, hogy a

NADOR-PENSIO-t

Budapest, Nador-uca 24.

átvettük és a legmodernebb igényeknek megfelelően teljesen átalakítottuk szabadság-térre nyitó világosszobák, éjszakai ellátás, figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Szíves partfogást kér:

Dr. Koch Zoltánné
Törné Györy Erzsébet.

A vasárnap lejátszott mérkőzések eredményei: Glória CFR—Tricolor 15:0 (4:0). Góllövők Bali (9), Cosma II. (3), Marienut (2) és Husztig. Biró: Révész (Temesvár). — AAC—ATE 4:1 (4:1). Góllövők: Kemény (3) és Auer, illetve Gross. Biró: Weinerth Jenő. AMTE—Hakoah 6:1 (3:1). Góllövők: Serb (2), Petró, Schröffer, Bayer (11-es) és Tolán illetve Deutsch R. Biró: Kalmár Tibor. Olympia—Vointa-Victoria 3:0 (3:0). Mikalaka. Góllövők: Kárpáti (2) és Nagy. Biró: Loc. Theodorescu. Banatuli—Siméria CFR 2:2 (1:0). A Banatuli centerhalfjának sérülése miatt az első félidő 10-ik percétől 10 emberrel játszott. Góllövők: Ökrös IV. (2), illetve Páli és Szabó IV. Biró: Oravetz László.

O Erdélyi eredmények. Temesvárról jelentik: TAC—Rapid 4:1 (2:1). Bajnoki mérkőzés. Kinizsi—ZsSE 3:1 (1:0). Bajnoki mérkőzés. Kadima—Freidorf 3:1 (1:0). Osztályozó mérkőzés. — Kolozsvárról jelentik: Haggibor—Romania 6:3 (3:0). Bajnoki mérkőzés. KMSC—KAC 1:0 (1:0). — Nagyváradról jelentik: Törekvés—NAC 6:2 (5:1). Barátságos mérkőzés. — Brassóbol jelentik: Olympia—IAR 5:0 (3:0). Bajnoki mérkőzés. — Resicáról jelentik: TMTE—RMTE 6:3 (3:1). Barátságos mérkőzés. UDR—Haiduk 5:1 (2:1). — Marosvásárhelyről jelentik: Mures—Nitrogén gyár 4:0 (3:0). Bajnoki mérkőzés. MMTE—MSE 2:0 (1:0). Bajnoki mérkőzés. — Nagyszalontáról jelentik: NSC—Crisana 3:1 (3:0). Barátságos mérkőzés.

Külföldi eredmények.

O Meglepetések a magyar profiligában. Budapestről jelentik: Az első liga tegnapi fordulóját két hatalmas meglepetést hozott. A nagyobbik a Bástya súlyos veresége az Orthal megerősített Budai 33-tól, a második pedig a bajnok Hungária eldöntetlenje az ujonc elsőosztályú Pécs-Baranyával. Pécs-Baranya 1:1 (1:0). A szívós pécsi csapat a Hungári egyenrangú ellenfelének bizonyult. A gólt az első félidőben Pajor szerzi meg a pécsieknek, a Hungária a második félidőben Hirzer fejesgóljával egyenlít. — Ujpest—Kispest 2:0 (0:0). Szünet után a rutinosabb Ujpest felülkerekedik és Auer két szerencsés góljával győz. — Budai Harminchárom—Bástya 7:0 (6:0). A budaiak csatársora Orth irányítása mellett brillírozott. A gólokat Ember (5), Orth és Lyka lötték. — III. ker. FC—Nemzeti 2:1 (1:1). A vezetést a Nemzeti

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

ÚJSÁG-ra

leggyorsabb hírszolgálat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomory Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy óra . . . 200 lej

1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetéseket felvesz:
PALLAS HIRLAPIRODA, Cluj.

szerzi meg Odry révén. Drössler 11-esből egyenlít. A második félidőben Konyor lövi a győztes gólt. — Miskolcraól jelentik: Ferenccváros—Attila 3:1 (1:0). Az első félidőben Rázsó lő. Szünet után Takács II. lő gólt. Majc Szeder révén az Attila javít az eredményen. Takács II. egyéni játék után megszerzi a harmadik gólt. — Debrecenből jelentik: Somogy—Bocskay 2:2 (2:1). A Somogy Jakube és Galambos góljaival vezet már, amikor a Bocskay is lábrakap és Markos gólt szerez. A második félidőben Sággy egyenlít.

O Ausztria győzelme Csehország felett. Bécsből jelentik: Negyvenezer néző előtt játszotta le a Hohe Warte-pályán Csehország és Ausztria nemzetközi labdarugómérkőzését, amelyet Ausztria minimális góldifferenciával 2:1 (2:1) arányban nyert meg. A meccs élénk tempóban, helyenként kissé erősen, de minden durvaságtól mentesen folyt le.

O A magyar amatőr válogatott veresége Bécsben. Bécsből jelentik: A két amatőr válogatott küzdelme élénk iramu, élvezetes mérkőzést hozott. A mérkőzést 3:2 (1:1) arányban Ausztria válogatottjai nyerték meg.

VADGESZTENYÉT

minden mennyiségben veszünk teljesen megérve októberi szállításra, készpénz fizetés mellett.

Vegészeti gyár

ARAD, Calea Saguna 165. sz.

Tollisztító-vállalat Arad, v. Szt. Pál- ucca 3. Felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét, hogy vállalatunk még csak rövid ideig tartózkodik Aradon. Ne mulassza el ezen elősmert egészségügyi intézménnyel párna-tollát fertőtleníteni, portalanítani és felfrissíteni. — Vidékiek azonnal kiszolgáltatnak

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi szövetségek tanácsulése Aradon.

Az ország kereskedőtársadalmának vezetőférfiai kidolgozták a testületek jövő évi programját. — Külön törvényt kérnek a kereskedelmi választott bíróságokról. — A kiskereskedők az ősszel országos kongresszust tartanak. Nívós előadások és praktikus indítványok a tanácsulésen.

(Arad, szeptember 16.) Nagyonfontosságú kérdéseket tárgyalt tegnap délelőtt Aradon a kereskedelmi testületek szövetségének tanácsulése. Az értekezlet célja az volt, hogy a következő szezon munkaprogramját megállapítsák. A gyűlést megelőzőleg az elnökség bizalmas értekezletet tartott, amelyen nagyonfontosságú kérdések kerültek tárgyalásra. A tanácsulést 10 órakor nyitották meg és azon Kun Richard szövetségi elnök és Domán Sándor aradi nagykereskedő elnökölt. Az ülésen a következő delegátusok jelentek meg:

A brassói német kereskedői grémium szövetsége részéről Ueckel Vilmos elnök, Palmherr Alfréd alelnök Jacobi főtitkár, a marosvásárhelyi Kereskedelmi Társulat részéről Bretter Vilmos elnök, Márk Miklós dr. főtitkár, a Zombolyai Kereskedők Egyesülete részéről Wersching Dániel elnök, a Lugosi Kereskedők Egyesülete részéről Hutzl Herbert és Radó Henrik dr. főtitkár, a Temesvári Kereskedők egyesülete részéről Kun Richard elnök, Böhm Árpád dr. ügyész, Endre Károly főtitkár, Baruch Izidor, Dénes Vilmos, Dornhelm Jenő, Földvári Fülöp, Jobba Márton. A Nagyváradi Kereskedelmi Csarnokot Fried János dr. főtitkár képviselte.

Az aradi vezetőség nevében Domán Sándor, Deutsch Andor és dr. Szöllösi Zsigmond jelentek meg, ezenkívül meghívták az értekezletre Szenes Henrik és Kerpel Izsó aradi kereskedőket. A gyűlésen azonban, mint érdeklődő, az aradi kereskedelmi társadalom számos képviselője jelent meg és nagy érdeklődéssel hallgatta az igazán nívós és érdekes felszólalásokat. A gyűlés megnyitása után dr. Fried János főtitkár (Nagyvárad) a szövetség vagyoni helyzetét ismertette, majd áttértek a tárgysorozat első pontjára, a tőzsdetörvénynek megvitatására. Deutsch Andor nagykereskedő beszédében rámutatott arra, hogy egy szentesített törvényt nem lehet ugyan bírálni és annak megváltoztatása igen körülményes lenne. Éppen ezért azt az indítványt terjesztette elő, hogy kérelmezze a szövetség egy

kereskedelmi választott bíróságok létesítését célzó törvényt sürgős hozatalát.

Szenes Henrik nagykereskedő szólalt ezután fel és azt javasolta, hogy mindaddig, amíg ez a törvény megvalósulna, kériék a kormányt, hogy, mint átmeneti intézkedést,

az eddigi választott bíróságok illetékességének meghosszabbítását rendelje el.

A gyűlés mindkét javaslatot egyhangúlag, nagy lelkesedéssel tette magáévá.

Nagyonfontosságú a gyűlésnek az a határozata, amelyben kimondotta, hogy a kiskereskedők sérelmeinek letárgyalása céljából

az ősz folyamán országos kongresszust hívnak össze, amelynek időpontját és helyét az elnökség fogja megállapítani.

Az új közgazdasági törvény ugyanis erősen veszélyezteteti a falusi kiskereskedők existen-

ciáját, mert megengedi, hogy a községek állami tőkével szövetkezeteket létesítsenek. Elhatározta ezután a gyűlés, hogy az új vámtarifátételeire vonatkozó szakszerű megjegyzéseket és kereskedői kívánásokat, szakmák szerint összegyűjti és azokat feldolgozva, eljuttatják a kormányhoz. Az italmérési illetéktörvény súlyosan sérti a kiskereskedők érdekeit és éppen ezért, a törvény sürgős módosítása érdekében is meg fogják tenni a szükséges lépéseket.

A gyűlés ezután a közeli községi választásokkal foglalkozott és elhatározta, hogy a választásokon,

mint külön gazdasági, vagy politikai párt nem vesz részt, hanem minden igyekezettel arra fog törekedni, hogy minél több kereskedő kerüljön be a városok parlamentjeibe.

Egyben elhatározta, hogy ebben a kérdésben a többi gazdasági érdekesülettel, a gyár- iparosok szövetségével, valamint az iparostársadalommal még a választások előtt az érintkezést és az esetleges együttműködést keresni fogja.

Kimondta a gyűlés, hogy az adótörvény gyökeres módosítása és az eddig tapasztalt hibák abuzusok kiküszöbölése céljából a szövetség az előadói javaslat alapján részletes elaborátumot juttat el a kormányhoz. Az új kényszeregyezségi törvény sürgős módosítása érdekében is elhatározta, hogy megteszik a szükséges lépéseket, majd a hitelezői védőegylet kiépítésének módozatait és a hitelinformáció kérdését vitatták meg, mert egyes információk visszaélnék helyzetükkel.

Az egyes tárgysorozati pontok megvitatásánál élénk részt vettek Domán Sándor, az Aradi Kereskedők Testülete elnöke, aki több nagyvonalú beszédet tartott és dr. Szöllösi Zsigmond főtitkár. A gyűlés még több kisebb kérdést is letárgyalta és ezután délelőtt egy órakor ért véget.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR 3.08 VOLT A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdézariat. Devizák: Páris 6.58.75, Berlin 40.07.50, London 816 és háromnyolcad, Newyork 168.09, Milánó 8.80.50, Zürich 32.44, Prága 4.98 és ötnyolcad, Bécs 23.71.50, Budapest 29.30. Valuták: Márka 40, sterling 814, francia frank 6.60, svájci frank 32.50, olasz líra 8.85, dollár 167.30, osztrák schilling 23.80, magyar pengő 29.50, csehszlovák korona 4.98.

= Deficités a kivitel egyenleg. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium jelentése szerint, bár az export növekvőben van, az év első hét hónapjának kiviteli egyenlege deficitet mutat fel, amennyiben 12 milliárd lej kivittel szemben, a behozatal 16 milliárd 700 millió lejre rug.

A gyomor fájdalmak enyhítésére

Gyomorpanaszok? Teltség érzése, Puffadások! Gyomorégés? Székszorulás?

Mindezen panaszok, gyomorfájdalmak, gyomorégés, felbőgés, hányások, egyetlen okra, a gyomorsav túllengésére vezethetők vissza.

A MAGNESIUM-PERHYDROL rögtön kibővíti a gyomorsavat és ilyen módon megakadályozza ezen gyomorbajok fellépését.

A MAGNESIUM-PERHYDROL (név törvényesen védve) minden gyógyszerárban és drogueriában kapható!

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

♣ KEDD, szeptember 17.

Bucuresti. 22. Szimfónikus hangverseny. 21.45 Szimfónikus hangverseny. — Berlin. 20. Egy három ellen, gramafónhangverseny. — Belgrad. 23.15. Szerb népdalok, cigányzene. — Wien. 21.05. A sport a zenében és a dalban. Népies-est. — Budapest. 10.15. A m. kir. 1. honvédelmi vezény zenekarának hangversenye. 12. A budapesti rendőrszenekar fúvósvezénytelésének hangversenye a Vigadó-térről. 18.10. Margittay Margit magyar nótákat énekel Rigó Jancsi és cigányzenekarának kíséretével. 20.20. Ugetőverseny-eredmények. Operettelőadás a Studióból.

SZERDA, szeptember 18.

Bucuresti. 22.30. Spanyol zene. 22.45 Gramofonhangverseny. Zenedarálok. 24.15. Zongorahangverseny, spanyol zeneszerzők műveiből. — Berlin. 20. Egyházi zene, orgonahangverseny. 20.30. Abels-dalok, utána tánczene. — Belgrad. 21.30. L. Th. Koffmann hegedűművész hangversenye. 23.40. Rádiókvartett. — Wien. 21.05. A világirodalom humoristái, Utána könnyű zene. Budapest. 10.15. Hangverseny. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13.05. Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 17.10. Somlay Károly movallái. 18.15. Operettársulatok. 20.20. Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura.) 21. Spanyol est.

A szerkesztésért felelősen
BALGÓ HENRIK
főtitkár

Megnyílik október 1-én.

Francia, angol, német, spanyol és román nyelv tanítás, filozofiai kultúra-órák, könyvelés tanítás, kereskedelmi jog és levelezés.

Érdeklődni és beiratkozni:

„MINEVA” fordítási iroda Bulev. Regina Maria No. 10.

Flóktelep: TIMISOARA, Bulevardul Berthelot 23.
 Cărp de chin ruhák ... 1200 Lejtől
 Foulard ruhák ... 1400 Lejtől
 Parisiette ruhák ... 800 Lejtől
 Grisette ruhák ... 600 Lejtől
Kérem a címre figyelni!

Őszi és téli felöltő és ruhaújdonosságok megérkeztek
PLESZ GYULA céghez Arad
 Központi női ruhanagyáruháza, a színház hátsó bejáratával szemben

Flóktelep! CLUJ Cal. Reg. Ferdinand 25
 Őszi divatfelöltők ... 800 Lejtől
 Téli kabátok ... 1000 Lejtől
 Szőrmés divatkabátok ... 1500 Lejtől
 Szőrmebundák ... 5000 Lejtől
Kérem a címre figyelni!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 8 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézősködéssre válaszolunk. Ajánlatok leltés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

HÁZASSÁG.

MAGANTISZTVISELŐ 54 éves, nyugdíj képes, keresi idősebb uriaszony ismeretségét kinek némi vagyona vagy saját háza van. Levelek „Boldog életűs” jelzésre az Aradi Közlöny kiadója kérék teljes címmel. 4954

SEBESTYÉN IMRE törvényesen bejegyzett házasságközvetítő irodája: Budapest, Király-ucca 51. diszkrét és eredményesen közvetít házasságokat.

FÉRJHEZMENNE árva leány négy millió leji vagyonnal (feletészben készpénz). Címét, fényképét elküldi: Sebestyén irodája Budapest, Király-ucca 51.

ALKALMAZÁS.

HÁZMESTERPÁR ajánkozik, a férfi lakatos. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérék. 4945

GYERMEKSZERETŐ ügyes mindenféle bizonyítványokkal felvétetik, volt Andrássy-tér 19. II. em. 4950

GEPLAKATOS, vasesztérgályos és vasöntő tanoncokat felvesz Vasipar R. T. Arad, Vasöntőde és Gépgyár. 4938

MINDENES szakács felvétetik. Minerva gyógytár, Főter. 37

HÁZGONDNOKI vagy házmesteri állást keres nős asztalos. — Megkereséseket „Megbízható” jelzésre Rudolf Mosse Oradea kérék. 122

PERFEKT mindenféle hosszú bizonyítványokkal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4951

MINDENES főző azonnal felvétetik. Bul. Carol (Erzsébet körút) 42. I. em. 8. 37

SZOBALÁNY azonnal felvétetik. volt Szt. László-ucca 7. I. em. ajtó 4. 260

NAGYOBB KIFUTÓ LEÁNY, ki kiszolgálásban is segédkezik, azonnal felvétetik. Salgóné bizományi üzlet Str. Horia 2. Széchenyi-ucca Neuman-palota 1000

LAKÁS.

KÜLÖNBEJÁRATU, diszkrét, elegánsan autorozott szobát keresek a belvárosban. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérék. 1234

BUTOROZOTT szoba nőnek és egy rövid zongora bérbeadó. volt Kossuth-ucca 59. 4944

DISZKRÉT lépcsőházi különbejáratu butorozott szoba kiadó. volt Hunyadi-u. 2. 4940

KÜLÖNBEJÁRATU, elegánsan butorozott szoba fürdőszoba használatával azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4942

ÜZLETEK.

EGY vendéglő kedvező feltételek mellett eladó. Schreier Viktor sörlerakat. 4947

FÖLDSZINTI száraz világos helyiség állomás közelében gyárnak, műhelynek, raktárnak kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4943

INGATLAN.

KIVANDORLÁS miatt volt Uj-uccában 850 négyzetöles telek eladó. Cím Gyár-ucca 8. 4842

UJONNAN alakított magánház 4 szoba, fürdőszoba, parkirozott udvar és kis kert eladó. volt Révay-ucca 7. sz. 4879

HÁZHELYEK a két CFR. fűtőház között még néhány szép narcella előnyös fizetési feltételek mellett eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4924

VÉTEL ÉS FLADÁS.

IRÓASZTALT modernet kevésbé használtat megvételre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérék.

PATKÁNYFOGÓ foxterier kutya olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4948

EGY hálószoba sürgősen eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4949

MEGBIZÓIM RÉSZÉRE KERESÉK Biedermayer ebédlőkredencet, régi olasz és holland festményeket lára vagy vászonra festve, régi brokát misemondóruhákat, signált elefáncsont miniatűröket, márkás porcellánokat, antik poharakat, zenélő órákat, szőnyegeket, antik szalonokat, stb. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

MEGVÉTELRE keresek jókarban levő fehér gyermekágyat. Leveleket az Aradi Közlöny kiadója továbbít. 4939

KERESZTHUROS „Lyra” fekete zongora alkalmi áron eladó. Megtekinthető 2—3 óra között Str. Eminescu 40., I. 3. 37

PERZSA és mormotta bundák, utazóbörönd és kofferok, antik könyvszekrények, komódok, antik órák, komplett ebédlő- és szalonberendezések, Biedermayer fotelok és székek, különböző márkájú zongorák, szőnyegek Biedermayer szalongszerviz, antik varrógépek, álló- és fali órák, dísz tárgyak, gramofon, rézóra, réz és bronz girlandok, tükrök, storeók, falhálók, stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. (Neuman-palota). 900

ALIG használt izraelita selyem imasál, egy gadrovszekrény irodában is használható, eladó. volt Révay-ucca 7. 4880

DARÁLÓMALOM 8 HP. benzín motorral eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4913

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPÁNT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1454

MACULATURA PAPIR 5 kg-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Modern faragású hálószoba és ebédlő, ugyszintén egy körisfa topolya-füllungos hálószoba 12.000 lejért eladó.

Mihaleozky Sándor asztalos Sarmisogethuza (Aranykéz-ucca) 9. sz.

KÜLÖNFÉLEK.

FIGYELEM! Szerény asszonyok részére városi szállásné Marcu Anna, Strada Consistoriului (volt Batthvány-u.) 16. 4180

Hegedű- és zongoraórákat

ad Kovács Gyula, az aradi Götterberg-dalkör karmestere, Str. Minerva 13. (Jóna-u.)

Eladó

1 darab egylovas stráfkocsi, 1 darab Wertheim-kassza (3-as sz. modern), 1 pár juker löszerszám, alig használt, továbbá jókarban levő üres vashordók. **Kellner** Arad, Bulevardul Reg. Ferdinand No. 68.

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST,
 a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
 Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

Spitz Tivadar

legolcsóbb napi ár mellett szállít vaggontételekben **tűzifát** cser-, bakk- és gyertyánhasáb

Bul. Dragalina 26. Telef. 727.

CSÁKY

órás, ékszerész-nél legelőnyösebben vásárol órát, ékszer Aradon, a Luther templommal szemben. **Saját javítóműhely.**

Izr. Leányinternátus

felvesz bentlakó tanulókat a jövő tanévre. Elsőrendű elítélés, családias otthon, tanulási felügyelet és másrészt díjak. — Prospektussal szolgál: **STEINER INT. p. FETE** Arad, Strada Pona 1. Rusu 3.

Gazdák figyelmébe!

Az Aradi Termény- és Áruraktár Rt.

gabona- és terményneműekre olcsó kamatozású árukölcsönt folyósít

Eladó:

4 m. sz. 4 m. magas d'szes vaskapu, 6 m. itató vasválvu, Hindrich daráló, Benzin motor 5 lóerős 4926 Arad, Strada Dorobantilor 76. szám.

Diana-fürdő

ujjonnan berendezve, egész nap nyitva. **Leszállított fürdőáruk**

Olcsó tűzifa

prima selejt, néhány vagon, önként **1200 leiert eladó.** Bővebbet szívességből WOLFNER úgynökség Arad, Str. Cloșca (Szt. László) 9.

TEKINTSE MEG

SALGÓNÉ, STR. HORIA (Széchenyi-ucca) 1. szám alatt levő újonnan felszerelt bizományi üzletét.

Rosenzweig-féle szücs-szalón!

Szőrmekabátok mérték utáni készítését, a legjobb minőségű anyagból, a legolcsóbb árért vállalom,

valamint szőrmekabátok átalakítását a legutolsó divat szerint 1000 lejért eszközölöm, ugyszintén gallerozásokat is.

ROSENZWEIG szücsmester Arad, Str. Eminescu (vol. Deak F.-u.) 2., I. em.

BUCURESTI ügyeit leggyorsabban elintéztetheti **Sándor Ferenc** közismerten legmegbízhatóbb vízumirodája útján. Arad, Bul. Reg. Maria 16. Megyeházzal szemben. Telefon 5—11.